

ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ Ι. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΙΣΑΜΟΥ Κ ΣΕΛΙΝΟΥ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ * ΕΤΟΣ ΚΣΤ * ΤΕΥΧΟΣ 15 * ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2008

ΧΡΙΣΤΟΣ & ΚΟΣΜΟΣ

Διμηνιαίο Περιοδικό
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως
Κισάμου & Σελίνου

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ' ΕΤΟΣ ΚΣΤ
ΤΕΥΧΟΣ 15
ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2008

ΙΔΡΥΤΗΣ:

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γέρων
ἀπό Κισάμου & Σελίνου
κ.κ. ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ:

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης
Κισάμου & Σελίνου
κ.κ. ΑΜΦΙΛΟΧΙΟΣ

Ταχυδρομική Διεύθυνσις:
Ἱερά Μητρόπολις Κισάμου & Σελίνου
Κίσαμος Χανίων Τ.Κ. 734 00
Τηλ.: 28220 22128 - 22018
Fax: 28220 83037

Ἡλεκτρονική Διεύθυνσις:

www.imks.gr

E-mail: info@imks.gr

ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ:
2492

Διανέμεται ΔΩΡΕΑΝ
Συνδρομές προαιρετικές
Ἀριθμ. Λογαριασμοῦ Ἐθνικῆς
Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος:
390/54013303

ΕΞΩΦΥΛΛΟ:

Ἀρχιερατικόν Ἐγκόλπιον
«Ἡ ἔτοιμασία τοῦ Θρόνου»

ΟΠΙΣΘΟΦΥΛΛΟ:

Ἐξωκκλήσιο
τῆς Μητροπόλεώς μας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Μήνυμα τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ εἰς τό Διεθνές Οἰκολογικόν Συνέδριον ἐπί τοῦ θέματος «**Οἰκολογική Θεολογία καί Περιβαλλοντολογική Ἠθική**», τό ὁποῖον πραγματοποιήθηκε εἰς τήν Ὁρθόδοξον Ἀκαδημίαν Κρήτης ἀπό 2 ἕως 6 Ἰουνίου 2008 **σελ. 67-68**

Χαιρετισμός τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κισάμου καί Σελίνου κ. ΑΜΦΙΛΟΧΙΟΥ, Προέδρου τῆς Ο.Α.Κ., κατά τό Διεθνές Οἰκολογικόν Συνέδριον μέ θέμα: «**Οἰκολογική Θεολογία καί Περιβαλλοντολογική Ἠθική**» Ο.Α.Κ. - (2 ἕως 6 Ἰουνίου 2008) **σελ. 69-70**
«**Ἐπανάσταση τῶν συνειδήσεων**».

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Γέροντος ἀπό Κισάμου & Σελίνου κ.κ. ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ **σελ. 71-72**

«**Ἐπίκαιρες σκέψεις. Κάλεσμα γιά προσγείωση**».

Τοῦ Πανοσιοθ. Ἀρχιμανδρίτου π. Ἰγνατίου Χατζηνικολαίου Ἱεροκήρυκος Ἱ. Μ. Κισάμου & Σελίνου - τ. Λυκείαρχου **σελ. 73-74**

«**Ἐ κείνοι πού ἔμειναν πιστοί μέχρι θανάτου**».

Τοῦ Αἰδεσιμοθ. Ἐμμανουήλ Μπαριωτάκη. Ἀρχιερ. Ἐπιτρ. Δυτ. Κισάμου-Ἐφημερίου Ἀγ. Σπυρίδωνος Κισάμου **σελ. 75**

«**Περί ὀνείρων, ὄραμάτων καί θαυμάτων**». (Μέρος Β')

Τοῦ Πανοσ/του Ἀρχιμανδρίτου π. Ἀντωνίου Φραγκάκη Ἱεροκήρυκος Ἱ. Μ. Γορτύνης & Ἀρκαδίας **σελ. 76-78**

«**Περί πραότητος καί ἀπλότητος**».

Ἰωάννου Σιναΐτου Συγγραφέως τῆς Κλίμακος. Λόγος ΚΔ' ... **σελ. 78**

«**Ὁ Ἱερομάρτυρας καί Ἐθνομάρτυρας Ἐπίσκοπος Κισάμου & Σελίνου Μεληχισεδέκ Δεσποτάκης**».

Τοῦ Αἰδεσιμοθ. Γεωργίου Σπανουδάκη, Ἐφημερίου Σκουτελῶνος Κισάμου **σελ. 79-80**

«**Ἡ καταληκτήρια γιορτή τῶν Παραδοσιακῶν ὀργάνων τοῦ Ὠδείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κισάμου & Σελίνου**».

Τοῦ κ. Ἀθανασίου Δεικτάκη. Λογοτέχνη **σελ. 81**

«**Ἀρχιμ. Παρθένιος Κελαϊδῆς**».

Τῆς κ. Ζαχαρένιας Σημανδηράκη. Προϊσταμένης Ἱστορικοῦ Ἀρχείου Κρήτης **σελ. 82-83**

«**Ὁ ρόλος τῆς θρησκευτικῆς πίστεως στήν ἀντιμετώπιση τῆς ἀσθένειας**».

Τοῦ κ. Ἰωάννου Στεφανογιάννη. Συγγραφέως-Μοριακοῦ Ἐρευνητοῦ **σελ. 84-85**

«**Ἡ Ἐκκλησία σᾶς ἀπαντᾷ**».

[Ἀπαντήσεις σέ ἐρωτήματα καί ἀπορίες πού θέτουν οἱ ἀναγνώστες τοῦ περιοδικοῦ μας] **σελ. 86**

«**Τό Χρονικό τῆς Μητροπόλεώς μας**».

(Μάιος - Ἰούνιος 2008) **σελ. 87-93**

«**Δωρεές ὑπέρ τῶν Ἰδρυμάτων τῆς Μητροπόλεώς μας**».
σελ. 94

Προσκυνηματική Ἐκδρομή στήν Καλαβρία-Σικελία **σελ. 95**

Μήνυμα τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ
εἰς τό Διεθνές Οἰκολογικόν Συνέδριον ἐπί τοῦ θέματος
«Οἰκολογική Θεολογία καί Περιβαλλοντολογική Ἠθική»,
τό ὁποῖον πραγματοποιήθηκε εἰς τήν Ὁρθόδοξον Ἀκαδημίαν Κρήτης
ἀπό 2 ἕως 6 Ἰουνίου 2008

Ἐρωτάτε Μητροπολίτα Κισάμου καί Σελίνου, ὑπέριτε καί ἔξαρχε Ἑσπερίας Κρήτης, Πρόεδρε τῆς ἐν Κρήτη Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας, ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητέ ἀδελφέ καί συλλειτουργέ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Ἀμφιλόχιε, καί Ἐντιμολογιώτατε κύριε Ἀλέξανδρε Παπαδερé, Ἄρχων Ὑπομνηματογράφε τῆς καθ' ἡμᾶς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, Γενικé Διευθυντά τοῦ Ἰδρύματος τούτου, τέκνον τῆς ἡμῶν Μετριότητος ἐν Κυρίῳ ἀγαπητόν, χάρις εἴη ὑμῖν καί εἰρήνη παρὰ τοῦ Ἀναστάντος Σωτήρος Χριστοῦ.

Ἀσμένως ἐλάβομεν τό ἀπό λ' Ὀκτωβρίου παρελθόντος ἔτους γράμμα ὑμῶν, καί τό ἀντίστοιχον ἀντίγραφον Πρακτικοῦ τῆς ὀλ' συνεδρίας τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης, δι' ὧν γνωρίζετε ἡμῖν τήν ἀπόφασιν ὅπως, ἐν συνεργασία μετ' ἄλλων τινῶν φορέων, πραγματοποιήσητε αὐτόσε μεταξύ β' καί ζ' Ἰουνίου τρ. ἔτ. Διεθνές Οἰκολογικόν Συνέδριον ἐπί τοῦ θέματος «Οἰκολογική Θεολογία καί Περιβαλλοντολογική Ἠθική».

Ἡ σχέσις τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τοῦ περιβάλλοντος ἀναμφισβητήτως εἶναι ζωτική καί ἀναπόφευκτος, ἐφ' ὅσον οὗτος συλλαμβάνεται, γεννᾶται, ἀνδροῦται, κραταιοῦται, γηράσκει καί ἀποθνήσκει «περιβαλλόμενος». Ἀπό τῆς ἐμβρυϊκῆς μήτρας ἕως καί τοῦ κιβωρίου τοῦ τάφου εὐρίσκεται μονίμως ἐντεταγμένος εἰς περιβάλλον. Ἐναλλασσόμενον μὲν

καί μεταβαλλόμενον ἀλλά καί μονίμως «περιβάλλον». Ὁ ἄνθρωπος μόνος καί ἐκτός περιβάλλοντος ἀποκλείεται νά ὑπάρξῃ.

Δυστυχῶς, σήμερον διαπιστοῦται παγκοσμίως ὅτι ἡ σχέσις αὕτη κλονίζεται. Οἱ εἰδικοί καί εἰδήμονες περὶ τοῦ θέματος ὠμίλουν πρό ὀλίγων ἐτῶν περὶ οἰκολογικοῦ προβλήματος. Κατόπιν ἐχαρακτήρισαν τό πρόβλημα ὡς οἰκολογικήν κρίσιν ἐνῶ σήμερον ἐναγωνίως ὁμιλοῦν δι' οἰκολογικήν

καταστροφήν.

Ἡ μόλυνσις τῶν ποταμῶν, τῶν θαλασσῶν καί τῆς ἀτμοσφαίρας, ἡ καταστροφή τῶν δένδρων καί ἡ μετατροπή δασῶν εἰς σεληνιακά τοπία, αἱ ἀλλεπάλληλοι μεταλλάξεις τῶν φυτικῶν καί ζωϊκῶν παραγῶγων, ἡ συσσώρευσις ραδιενεργῶν καταλοίπων εἰς ζωντανά ὄντα, ἡ ὑπερβολικὴ αὐξήσις τῶν καρκινογενέσεων, ἡ ὑπερφόρτωσις τῆς ἀτμοσφαίρας τοῦ πλανήτου μέ διοξειδίου τοῦ ἀνθρακος, ἡ ἐπικίνδυνος ὑπερθέρμανσις αὐτοῦ καί πλείστα ὅσα ἄλλα παρόμοια φαινόμενα μαρτυροῦσι παράχρησιν καί βιασμόν τῆς φύσεως ὑπό τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλά καί τήν ἀδυναμίαν τῆς ἐπιστήμης νά διατηρήσῃ τήν ἰσορροπίαν εἰς τόν κόσμον, γεγονός τό ὅποῖον φανερῶνει πρωτίστως βαθυτάτην πνευματικὴν κρίσιν.

Ἐν προκειμένῳ ὑπογραμμίζομεν ὅτι οἱ θεόσοφοι πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν χαρακτηρίζουσιν ὡς ἐναρέτους ἢ φαύλους αὐτούς οἵτινες ἀντιστοίχως χειρίζονται εὐλόγως ἢ παραλόγως τά πράγματα τῆς κτίσεως. «Ἐκ γάρ τοῦ εὐλόγως ἢ παραλόγως τοῖς πράγμασι χρήσασθαι, ἢ ἐνάρετοι ἢ φαῦλοι γινόμεθα». *Εὐχαριστιακὴ ἀναδεικνύεται ἡ χρῆσις τοῦ κόσμου καί ἡ ἀπόλαυσις τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν μόνον ὅταν συνοδεύονται μέ δοξολογίαν πρὸς τόν Θεόν, ἐνῶ ἐφάμαρτος ἀποδεικνύεται ἡ παράχρησις τοῦ κόσμου καί ἡ δίχα ἀναφορᾶς εἰς τόν Δημιουργόν μετοχὴ εἰς αὐτόν. Ἐάν ὁ ἄνθρωπος ἔμενεν εἰς τήν κατά φύσιν χρῆσιν ὄλων τῶν κτισμάτων τῆς δημιουργίας καί ἐάν παρέμενεν «εὐχαριστῶν τῷ ποιήσαντι καί δεδωκότι αὐτῷ τά πάντα Θεῷ», ὄχι μόνον δέν θά ἐβλάπτετο, ἀλλά «μειζόνως ἔμελλεν εὐδοκιμεῖν».*

Ἡ βαρυτάτη νόσος τῆς αὐτοκαταστροφῆς, ἡ ὁποία ἔχει, πρὸ πολλοῦ, ἐνσκήψει εἰς τήν ἀνθρωπώ-

τητα, πείθει ἔτι καί ἔτι περισσοτέρους ἐξ ἡμῶν καθημερινῶς ὅτι τό πρόβλημα τῆς καταστροφῆς τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος δέν εἶναι μόνον ἐπιστημονικόν ἢ κοινωνικόν ἀλλά πρὸ πάντων ἠθικόν καί πνευματικόν. Δικαίως τῷ ὄντι ἐδόθη εἰς τό παρόν Συνέδριον τό θέμα «**Οἰκολογικὴ Θεολογία καί Περιβαλλοντολογικὴ Ἠθικὴ**», θέμα τό ὅποῖον ὑπογραμμίζει αὐτήν ἀκριβῶς τήν σοβαρὰν καί ἀναμφίβολον πραγματικότητα.

Ὅθεν, ἐπιδαψιλεύοντες ὀλόθυμον τήν Πατριαρχικὴν ἡμῶν εὐλογίαν ἐπὶ πάντας τοὺς ἐν οἰαδῆτινι ιδιότητι συμμετέχοντας εἰς τό Διεθνὲς Οἰκολογικόν τοῦτο Συνέδριον, γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι τήν ἡμετέραν Μετριότητα καί τήν Ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ Μεγάλην Ἐκκλησίαν κατ' αὐτό θέλει ἐκπροσωπήσει ὁ Ἱερώτατος καί ἀγαπητός ἐν Χριστῷ ἀδελφός Μητροπολίτης Κισάμου καί Σελίνου κύριος Ἀμφιλόχιος, ὅστις καί θά ἀναπτύξῃ ἀρκούντως τὰς θέσεις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐπὶ τοῦ θέματος τοῦ Συνεδρίου, εὐχαρίστως δέ τίθεμεν τοῦτο ὑπό τήν πνευματικὴν αἰγίδα τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας.

Ἐπὶ τούτοις συγχαίροντες ὀλοκαρδίως τῇ ὑμετέρῃ Ἱερότητι καί πᾶσιν ὑμῖν ἐπὶ τῇ ὡς ἄνω θεαρέστῳ πρωτοβουλίᾳ, παρόντες δέ νοερῶς εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ Συνεδρίου, εὐχόμεθα ὅπως ὁ Δημιουργός καί Κτίστης τῶν ἀπάντων φωτίσῃ τὰς διανοίας ὑμῶν καί ὀδηγήσῃ τὰς ἐργασίας τοῦ Συνεδρίου εἰς εὐδόκιμον πέρας, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς μετὰ τῆς φύσεως συμπασχούσης Πρωτοθρόνου Ἐκκλησίας ἡμῶν καί ἐπὶ παρηγορίᾳ τῆς βαρυαλγούσης καί κατωδύνου κτίσεως.

Αὐτοῦ ἡ χάρις καί τό ἄπειρον ἔλεος εἴησαν
μετά πάντων ὑμῶν.
βη' Μαΐου κδ'

Χαιρετισμός τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου
Κισιάμου καί Σελίνου κ. ΑΜΦΙΛΟΧΙΟΥ,
Προέδρου τῆς Ο.Α.Κ., κατά τό Διεθνές Οἰκολογικό Συνέδριο
μέ θέμα: «Οἰκολογική Θεολογία καί Περιβαλλοντολογική Ἠθική»
Ἱερὸ Ὁρθόδοξο Ἀκαδημία Κρήτης - (2 ἕως 6 Ἰουνίου 2008)

να ἀπό τά μεγαλύτερα προβλήματα τοῦ καιροῦ
μας, ἂν ὄχι τό μεγαλύτερο, εἶναι ἀναντίρρητα
αὐτό τῆς Οἰκολογίας. Τό πρόβλημα, δηλαδή,
τῆς καταστροφῆς τῆς φύσεως καί τῆς μολύν-
σεως τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος ἀπό τὴν
ἀνεξέλεγκτη βιομηχανική καί οἰκονομική ἀνάπτυξη
καί ἀπό τὴν ἀλματώδη τεχνολογική πρόοδο, γιὰ τὴν
ἱκανοποίηση τῆς ἀπληστίας καί τῆς καταναλωτικῆς
μανίας τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου. Σήμερα ὁ ἄνθρω-
πος φαίνεται νὰ ἔχει ξεχάσει τὴν ἀναδημιουργία τῆς
ὀγδόης ἡμέρας καί ἔχει ὀδηγηθεῖ σέ μία καινούργια
βεβήλωση τοῦ κόσμου, πού εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς
ὕλικης ἀπληστίας του. Ὁ καταναλωτικὸς ἄνθρωπος
τοῦ καιροῦ μας μολύνει τὸν ἀέρα μέ τὰ καυσαέρια
τῶν μηχανῶν του, τὴ γῆ μέ τὰ χημικά του λιπάσμα-
τα, τὴ θάλασσα μέ τὰ ἀπόβλητα τῶν ἐργοστασίων
του καί μέ τὰ πετρέλαια τῶν πλωτῶν κολοσσῶν του.
Ἐξαντλεῖ τὰ ἀποθέματα ἐνεργείας πού
αἰῶνες τώρα φυλάσσει ἡ γῆ στὰ σπλάχνα
της. Ἐτοιμάζει ἔτσι τὴν αὐτοκαταστροφή
του καί τὴν καταστροφή τοῦ φυσικοῦ κό-
σμου μέσα στὸν ὅποιο ζεῖ.

Τόσο μεγάλο εἶναι τό μέγεθος τοῦ
προβλήματος, ὥστε οἱ ἐιδικοί ὑποστηρί-
ζουν ὅτι, ἂν δέν ληφθοῦν ἐγκαίρως τὰ κα-
τάλληλα μέτρα, τόσο ἀπό τίς ὀργανωμένες
κοινωνικές ομάδες, ἰδιαίτερα τῶν βιομηχα-
νικῶν χωρῶν, ὅσο καί ἀπό φορεῖς, ἀλλά
καί ἰδιῶτες, ἀπειλεῖται μέ ὀλοκληρωτική
καταστροφή κάθε μορφῆ ζωῆς στὸν πλα-
νήτη μας.

Μπροστά σ' αὐτὴ τὴν ζοφερὴ πραγ-
ματικότητα ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, πού

ἀπό τὴν ἴδια Της τὴν φύση ἀγκαλιάζει ὅ,τι σχετίζεται
μέ τὴ ζωὴ καί τὴν ὑπαρξη, μέ τό παρελθόν, τό παρόν
καί τό μέλλον, μέ τὴν «ἀρχή» καί τό «τέλος» ὄχι μόνο
τοῦ ἀνθρώπου ἀλλά καί τοῦ κόσμου, δέν μπορεῖ νὰ
μείνει ἀδιάφορη. Ἔχει τὴν ὑποχρέωση, ἀλλά καί τό
δικαίωμα, νὰ καταθέσει τὴν μαρτυρία Της.

Αἰῶνες τώρα ἡ Ἐκκλησία ἀγιάζει μέ ἐιδικὴ με-
γαλοπρεπὴ ἀκολουθία τὴ φύση τῶν ὑδάτων ἀκριβῶς
γιὰ νὰ τονίσει τὸν ἐν Χριστῷ ἀνακαινισμό τῆς κτίσης
καί τὸν φωτισμό τοῦ κόσμου καί ταυτόχρονα νὰ δώ-
σει τό στίγμα τοῦ δικοῦ Της ἐνδιαφέροντος καί τῆς
δικῆς Της ἀγάπης γιὰ τὴ φύση. «Αὕτη γὰρ ἐστὶν ἡ
ἡμέρα, καθ' ἣν ἐβαπτίσαστο (ὁ Χριστός) καί τὴν τῶν
ὑδάτων ἠγίασε φύσιν» (Αγ. Ἱ. Χρυσόστομος). Ἀγιάζο-
ντας ἡ Ἐκκλησία τὰ ὕδατα καί φωτίζοντας τὴν κτίση
καταδικάζει κάθε βεβήλωση τῆς φύσης καί κάθε προ-
σπάθεια ὑποταγῆς τοῦ κόσμου στίς δικές μας ἀτομι-

κές ανάγκες και επιθυμίες. Συμβάλλει έτσι ουσιαστικά στην αποκατάσταση της προσωπικής μας σχέσης, της αγάπης και του σεβασμού προς τό περιβάλλον, τήν κτίση του Θεού, ή όποια σήμερα τόσο άδικα και βάνουσα μολύνεται, άλλοιώνεται, καταστρέφεται. Θεός και κόσμος κατά τήν Όρθόδοξη Θεολογία δέ συγκρούονται ούτε, φυσικά, ταυτίζονται. «*Η κτίση δέν ταυτίζεται μέ τόν Κτίσαντα, ούτε δημιουργήθηκε τυχαία, αλλά είναι μυστήριο, πού προσφέρεται στόν άνθρωπο σάν μία μοναδική αφετηρία για νά πορευθεί, νά ολοκληρωθεί βρίσκοντας τό δημιουργό του*» (Νικ. Ματσούκα, Κόσμος, άνθρωπος, κοινωνία κατά τόν Μάξιμο Όμολογητή, σελ. 46). Γι' αυτό είναι αναπολόγητος ό άνθρωπος πού άσεβει στή σοφία και στήν αγάπη του Θεού. Η ίδια ή φύση τόν κατακρίνει «*κατήγορος ή κτίσις γίνεται τών άσεβών*», κατά τόν άγιο Μάξιμο. Ό άνθρωπος όφείλει νά κάνει λογική χρήση τής φύσεως και όχι κατάχρηση. «*Χρώμενοι του κόσμου, ως μή καταχρώμενοι*», συνιστά ό Άπ. Παύλος. Τά λόγια του Όερου Χρυσοστόμου: «*Ούκ έστι πλούσιος ό πολλά κεκτημένος, αλλά' ό μηδενός δεόμενος*», θεωρούμε ότι έχουν μεγάλη σημασία για τόν σημερινό άνθρωπο.

Συνεπώς, ή αντιμετώπιση του Οικολογικού προβλήματος δέν είναι μόνο θέμα νόμων και κυβερνητικών προγραμματισμών. Είναι και θέμα άγωγής, έσωτερικού φρονήματος και ψυχικής διαθέσεως τών «*κατά Θεόν*» αναγεννημένων ανθρώπων. Ό περιορισμός τών επιθυμιών μας, ή χαλιναγωγήση τών όρέξεών μας, ή περιστολή τής καταναλωτικής μανίας μας, ή χριστιανική έγκράτεια, θά καθαρίσουν τήν κτίση από τίς νέες βεβηλώσεις, θά φέρουν τήν ίσορροπία στή φύση, θά μάς κάνουν και πιο πλούσιους και πιο ευτυχισμένους.

Τό Οικουμενικό Πατριαρχείο στήν προσπάθειά του νά άφυπνίσει τίς συνειδήσεις, αλλά και νά συμβάλλει στήν διαφύλαξη τής προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος έχει λάβει σπουδαίες και άξιόλογες πρωτοβουλίες. Καθιέρωσε τήν 1ην Σεπτεμβρίου ως ήμέρα άφιερωμένη εις τήν προσευχή υπέρ τής διαφυλάξεως του σύμπαντος κόσμου. Από τίς άρχές τής δεκαετίας του 1990 τό ένδιαφέρον του Οικουμενικού Πατριαρχείου έστράφη εις περιβαλλοντικά θέματα άπτόμενα τής προστασίας του θαλασσίου χώρου και τών ύδατινων έν γένει πόρων. Ό Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. ΒΑΘΡΟΛΟΜΑΙΟΣ, ό όποιος δικαίως άποκαλείται ως «ό πράσινος Πατριάρχης» για τίς

σπουδαίες και ουσιαστικές πρωτοβουλίες Του στήν διαφύλαξη και διάσωση του φυσικού περιβάλλοντος, όπως και ό ίδιος σημειώνει σε πρόσφατη όμιλία του, (κεντρική εκδήλωση τής «Οικονομικής και Κοινωνικής Έπιτροπής Έλλάδος, Μέγαρο Μουσικής, Αθήνα, Μάιος 2008), έθεσε υπό τήν αιγίδα Του και παρέστη σε σειρά συμποσίων πού πραγματοποιήθηκαν σε ευαίσθητες περιοχές του πλανήτου, όπως τό Αιγαίον Πέλαγος, ό Εϋξείνος Πόντος, οι θάλασσες Άδριατική και Βαλτική, ό Βόρειος Παγωμένος Όκεανός, οι ποταμοί Άμαζόνιος και Δούναβης.

Στόχος τών Συμποσίων τούτων ή κατανόηση τών επιτοπίων προκλήσεων και προβλημάτων αλλά και ή ανάδειξη συνόλου του πλέγματος τών ίσορροπιών και τών άξιων πού συνιστούν τήν σημερινή οικολογική κρίση. Άποτέλεσμα τής προσπάθειας αυτής ήταν νά αναπτυχθεί γόνιμος και δημιουργικός διάλογος μεταξύ θρησκευτικών και πολιτικών ήγετων, έπιστημόνων και περιβαλλοντολόγων, ό όποιος και άνέδειξε τήν άνάγκη άνάπτυξης κοινών δράσεων πού άποσκοπούν, κατ' άρχήν, εις τήν ευαισθητοποίηση τής κοινής γνώμης επί τής άδηρίτου άνάγκης λήψεως μέτρων για τήν αντιμετώπιση του ζωτικού για τό μέλλον του πλανήτου θέματος αυτού. Η ευρεία δέ κοινολόγησις διά του γραπτού και ήλεκτρονικού Τύπου τών πορισμάτων τών Συμποσίων αυτών είχε ως άποτέλεσμα ή Όρθόδοξος Έκκλησία, πρωτοστατούντος του Οικουμενικού Πατριαρχείου, νά καταστεί μία εκ τών κυρίων έταίρων του οικολογικού προβληματισμού, εισφέρουσα μία ουσιαστική πνευματική και ήθική διάσταση εις τήν περαιτέρω καλλιέργεια αυτού.

Μέσα στό πνεύμα τής διακονίας του διαλόγου αλλά και τής συμβολής για τήν έξεύρεση κοινά άποδεκτών λύσεων στό μέγα αυτό πρόβλημα τής προστασίας του περιβάλλοντος, τό Οικουμενικό μας Πατριαρχείο έθεσε υπό τήν πνευματικήν αιγίδα Του και τό παρόν Διεθνές Οικολογικό Συνέδριο, τό όποιο διοργανώνει ή Ο.Α.Κ., καθίδρυμα τό όποιο έχει τήν πνευματική του άναφορά εις τήν Άγία του Χριστου Μεγάλη Έκκλησία, σε συνεργασία με άλλους Φορείς. Ό όμιλών έχει τήν μεγάλη ευλογία και τιμή νά εκπροσωπεί τήν Άγία του Χριστου Μεγάλη Έκκλησία και τόν Οικουμενικό μας Πατριάρχη κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟ, του Όποίου τόν χαιρετισμό, τήν ευχή και τήν ευλογία μεταφέρουμε προς όλους έσάς, τούς εκλεκτούς συνέδρους και παρόντες προσκεκλημένους.

Ἐπανάσταση τῶν συνειδήσεων

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Γέροντος
ἀπό Κισάμου & Σελίνου κ. Εἰρηναίου

Η χριστιανική Πεντηκοστή σημαίνει στή γλῶσσα τῆς Θεολογίας καί τῆς Ἐκκλησίας μας: **Ἀνακαίνιση τοῦ ἀνθρώπου καί τοῦ κόσμου. Νέα Δημιουργία. Νέα ἀνθρωπότητα.**

Ἡ λειτουργική γλῶσσα τῆς μεγάλης ἑορτῆς ὑπενθυμίζει τήν πυργοποιία τῆς Βαβέλ, πού σχεδιάστηκε σάν τεράστιο ἔργο τεχνικῆς προόδου τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἀλλά καί τῆς ἀλαζονείας τοῦ τότε ἀνθρώπου καί τῆς ἐξαφάνισης τοῦ πολιτισμοῦ του.

Στό μεταγενέστερο Ἑλληνικό μας κόσμο ὁ Προμηθέας μέ τήν ἴδια ἀλαζονεία πῆγε νά κλέψει τή φωτιά ἀπό τοὺς θεοὺς τοῦ Ὀλύμπου κι ἡ τιμωρία του στόν Καύκασο ἐσημεινε καί τήν καμπή τῆς τότε ἀνθρωπότητας. Στήν ἐποχή μας οἱ πύραυλοι καί τὰ διαστημόπλοια συμβαδίζουν σέ μία τραγική παγκόσμια κρίση τοῦ πολιτισμοῦ μας.

Στόν ἀρχαῖο, τόν προχριστιανικό κόσμο, ἐκεῖνοι πού σημάδευαν τήν παρακμή καί τίς κατηφοριές τῆς ἀνθρωπότητας ἦταν οἱ προφῆτες τῆς ἐρήμου.

Οἱ προφῆτες ὅμως γιά τίς νέες Βαβέλ μᾶς ἔρχονται σήμερα ἀπό τήν ἔρημο τῶν τερατουπόλεων, ἀπό τίς ἀπειλές τῶν τεχνολογικῶν ἐργαστηρίων καί ἀπό τή φρίκη τῶν ψυχολογικῶν ἀναλύσεων.

Ρυπαίνομε τή φύτρα μας καί τόν κόσμο πού ζοῦμε. Ἀλλοτριώνουμε τόν ἄνθρωπο καί σκοτώνουμε τό Θεό.

Αὐτός εἶναι ὁ θλιβερός ἀπολογισμός τῆς κρίσης τοῦ πολιτισμοῦ μας, μιάς κρίσης πού προσπαθοῦμε νά τήν ξεπεράσωμε μέ πλῆθος ἐπαναστάσεων.

Τή Γαλλική, τήν Ὀκτωβριανή, τήν Βιοτεχνική, τήν

Τεχνολογική, τήν Πολιτιστική, τήν Σεξουαλική καί ἕνα πλῆθος ἄλλων μοντέρνων κινημάτων.

Μετρώντας κανεῖς τό πλῆθος τῶν ἐπαναστάσεων αὐτῶν, μπορεῖ νά μετρήσει τό μέγεθος τῆς ἀγωνίας καί τοῦ ἀδιεξόδου τοῦ Πολιτισμοῦ μας καί μπορεῖ ἐπίσης νά μετρήσει τίς ἐπιτυχίες ἀλλά καί τίς ἀποτυχίες καί τὰ λάθη του.

α) Πρῶτο βασικό λάθος εἶναι ὁ μονόπλευρος Ὀρθολογισμός καί ὁ μονόπλευρος ἐγκεφαλισμός μέ ὅλες τίς πρακτικές καί τραγικές συνέπειες καί ἐφαρμογές του.

β) Τό δεύτερο βασικό λάθος εἶναι ἡ ὑλιστική πεποίθηση, ὅτι ἡ πρόοδος καί ἡ τελειότητα τοῦ ἀνθρώπου ἐξαρτῶνται μόνο ἀπό τήν ἀλλαγὴ τῶν δομῶν, δηλ. μόνο ἀπό τό κοινωνικό του περιβάλλον.

Θεωροῦμε λαθεμένες καί τίς δυό αὐτές ἀρχές γιατί ὁ ἄνθρωπος δέν εἶναι μόνο «ὀρθός λόγος» καί «κοινωνικός περίγυρος», ἀλλά ἔχει καί συνείδηση καί μπορεῖ νά ἀλλάξει τίς διαδικασίες τῶν προγραμμάτων καί νά μὴν εἶναι τυφλό ὄργανο οὔτε τῶν ἱστορικῶν οὔτε τῶν φυσικῶν νόμων.

Στήν ἐποχή μας μιλοῦμε μόνο γιά ἀστική καί ταξική συνείδηση καί πνίγουμε στήν ἀνελεύθερη μαζικοποίηση τήν ἐλεύθερη συνείδηση τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐμεῖς λοιπόν ξαναγυρίζομε στό βάθος τοῦ ἀνθρώπου, ἐπαναανακαλύπτομε τή δύναμη τῆς συνείδησης καί τή βάζομε θεμέλιο τοῦ καινούργιου κόσμου πού θέλομε νά κτίσωμε.

Σάν μεγαλύτερη ἐφεύρεση στόν ὑλικό κόσμο θεωρήσαμε, στήν ἐποχή μας, τή διάσπαση τοῦ ἀτόμου.

Κηρύσσομε καί μεῖς τήν ἔκρηξη τῆς ἀτομικῆς συνείδησης τοῦ ἀνθρώπου καί τήν κάνομε κίνημα καί ἐπανάσταση γιά μιά νέα πορεία τῆς ἀνθρωπότητας.

Γιατί, ἐποχές καί καταστάσεις πού χαρακτηρίζονται σάν κρίση καί ἀδιέξοδος πολιτισμοῦ, δέν θεραπεύονται μόνο μέ οικονομικές καί κοινωνικές ἐπαναστάσεις, πρόσκαιρες καί ἐφήμερες, ἀλλά ὑπερνικοῦνται ἀπό μεγάλες ἀναγεννητικές δυνάμεις, πού ξεκινοῦνε ἀπό τὰ βᾶθη τοῦ ἀνθρώπου, συλλογικοποιοῦνται σέ ὁμαδική συνείδηση καί ὀδηγοῦνε σέ νέους ἀνασχηματισμούς, σέ νέες κοινωνικές δυνάμεις ἀνωτέρου ἐπιπέδου.

Αὐτό ὀνομάζομε ἐπανάσταση τῶν συνειδήσεων, αὐτό κηρύσσομε σήμερο στήν ἑορτή τῆς Πεντηκοστῆς πούνα

ήμερα πνευματικής ανακαίνισης του κόσμου.

Καί καλοῦμε ἄτομα καί λαούς σέ μιά πνευματική ἀφύπνιση, σέ μιά διαρκῆ ἐγρήγορηση καί δραστική ἀντίσταση στίς παντοειδεῖς ἀλλοτριώσεις πού ἐπιβάλλουν στόν ἄνθρωπο οἱ οικονομικές, κοινωνικές καί πολιτιστικές δομές τῆς ἐποχῆς μας.

Κάνομε ἔκκληση στούς ψυχολόγους καί παιδαγωγούς νά ἐρμηνεύουν σωστά τήν ἀνθρώπινη προσωπικότητα καί νά μᾶς δώσουν ἕνα σχολεῖο πού θά κάνει *«ἀπό κάθε ἄνθρωπο ἕνα ἄνθρωπο»*.

Κάνομε ἔκκληση στούς τεχνικούς νά ἐμφυσήσουν πνεῦμα ἀνθρωπισμοῦ στήν τεχνολογία γιά νά παύσει νά εἶναι ἀπειλή γιά τή φυσική καί πνευματική ὕπαρξη τοῦ ἀνθρώπου.

Κάνομε ἔκκληση στούς καλλιτέχνες καί τούς συγγραφεῖς νά μιλήσουν γιά τή φωτισμένη «Συνείδηση» τοῦ ἀνθρώπου κι ὄχι μόνο γιά τό σκοτάδι καί τίς διαστροφές του.

Κάνομε ἔκκληση στούς οικονομολόγους καί τούς πολιτικούς τοῦ κόσμου νά πάψουν νά βλέπουν τόν ἄνθρωπο σάν ἐμπόρευμα καί νά μετροῦν τόν πολιτισμό του μόνο μέ τό «κατά κεφαλὴν εἰσόδημα».

Κάνομε ἔκκληση στούς ἡγέτες τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν καί τῶν θρησκευτῶν τοῦ κόσμου νά μιλήσουν στή σημερινή ἀνθρωπότητα προφητικά γιά τή σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου.

Κάνομε, τέλος, ἔκκληση στίς νέες γενιές, σ' αὐτούς πού περισσότερο ἀπό κάθε ἄλλο πνίγει καί ἀπογοητεύει ἡ κρίση τῆς ἐποχῆς μας, κάνομε ἔκκληση στούς νέους τῆς πατρίδας μας καί τοῦ κόσμου νά πιστέψουν στήν Ἐπανάσταση τῶν συνειδήσεων καί νά τήν δώσουν μήνυμα καί σωτηρία στόν Κόσμο.

Χριστιανικέ Λαέ τῶν ἐπαρχιῶν Κισάμου καί Σελίνου, τῆς Κρήτης, τῆς Ἑλλάδας κι ὅσοι ἄλλοι φίλοι καί ἄγνωστοι πού ἀκοῦτε τό μήνυμά μου.

Δέν εἶμαι ἐγώ πού βρῆκα τήν ἐπανάσταση τῶν συνειδήσεων καί γνωρίζω πόσο ἀσήμαντος καί ἐλάχιστος εἶμαι γιά τό μήνυμα καί τούς ἀγῶνες της.

Δέν εἶμαι ἐγώ πού σηκώνω τήν σημαία τῆς Ἐπανάστασης τῶν Συνειδήσεων.

Τή σήκωσε Ἐκεῖνος πού εἶπε τό *«Μετανοεῖτε»* (Ματθ. 1,15).

Ἐκεῖνος πού εἶπε *«τό γεννημένο ἐκ τῆς σαρκός μου σὰρξ ἐστίν... καί τό γεγεννημένον ἐκ τοῦ Πνεύματος πνεῦμα ἐστί»*. (Ἰωάν. 3,6).

Ἐκεῖνος πού εἶπε τό *«ἐδόθη μοι ἐξουσία ἐν οὐρανῶ καί ἐπί τῆς γῆς»* (Ματθ. 28,18).

Ἐκεῖνος πού εἶναι τό Α καί τό Ω τοῦ κόσμου, τῆς Ἰστορίας καί τῆς αἰωνιότητος (Ἀποκ. 1,2).

Ἐκεῖνος - ὁ Χριστός- πού μέ τή Σάρκωση, τό Σταυρό καί τήν Ἀνάστασή του νίκησε τό Σατανᾶ, τή δύναμη καί τά ἔργα του καί κήρυξε τήν ἱστορική καί ὑπεριστορική καί ἀκατάπαυτη ἐπανάσταση τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς ἐναντίον τῆς ἁμαρτίας καί τῆς φθορᾶς, γιά ν' ἀνασταίνει ἀπό τήν πώση καί τήν παρακμή ἀνθρώπων, λαούς καί πολιτισμούς.

Ἐκεῖνος - ὁ Χριστός - σήκωσε τήν ἐπανάσταση τῶν συνειδήσεων καί σ' ὄνομά Του ξεσηκώθηκαν Προφῆτες, Ἀπόστολοι καί Μάρτυρες γιά τήν *«ἀνακαίνιση τοῦ κόσμου»*, καί θά μπορούσε κανεῖς νά ἰσχυρισεῖ ὅτι δέν ὑπάρχει σχεδόν μεταχριστιανικό κοινωνικό ἢ πνευματικό κίνημα πού νά μὴν ἔχει μέσα του τά σπέρματα τοῦ Εὐαγγελίου καθαρά ἢ παραποιημένα.

Ἐκεῖνος, ὁ Χριστός, ἔβαλε στή γλῶσσα μου καί στή καρδιά μου τήν ἐπανάσταση αὐτή σάν τό πυρωμένο κάρβουνο τοῦ προφήτη (Ἠσ. 6,7-9) καί μέ πρόσταξε: *«πορεύθητι... πρὸς τόν Λαόν τόν καθήμενον ἐν χώρα καί σκιᾷ θανάτου»* (Ἠσ. 9,2). Ἐκεῖνος, ὁ Χριστός, πρόσταξε καί ἐγώ πορεύομαι καί προσεύχομαι μαζί σας τέκνα καί ἀδελφοί μου χριστιανοί.

«Σῶσον ἡμᾶς Παράκλητε, Ἀγαθέ...»

«Εὐλογητός εἰ Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν.

*Ὁ πανσόφους τοὺς ἀλιεῖς ἀναδείξας,
καταπέμψας αὐτοῖς τό Πνεῦμα τό Ἅγιον
καί δι' αὐτῶν τήν οἰκουμένην σαγηνεύσας
φιλόανθρωπε δόξα σοι».*

Πεντηκοστή 1982

Ἀπό τή Βιβλίο

«Μηνύματα εὐθύνης καί Ἀφύπνισης» Χανιά, 1988

Κάλεσμα για προσγείωση

«Ένα πρωϊ είχαμε κινήσει...
κι' όλοι γεροί κι αγέρωχοι σάν Κροϊσοι...
μά τά μεσάνυχτα είχαμε γυρίσει
μέ καταματωμένα τά φτερά»

(Κ. Καρυωτάκης)

Θά έπρεπε νά είμαστε ρεαλιστές. Θά έπρεπε νά είμαστε τίμιοι μέ τήν πραγματικότητα. Θά έπρεπε νά συνειδητοποιούσαμε τήν αναντίρητη αλήθεια «κοινή γάρ ή τύχη και τό μέλλον άόρατον». (Ισοκράτης) και «κατά τήν μακροχρόνια ζωή είναι δυνατόν νά δεϊ κάποιος και νά πάθει πολλά ανεπιθύμητα» (Σόλων). Ό δέ Μ. Βασίλειος μās καλεϊ νά προσγειωθούμε: «Έν τή ευδία του βίου ών, εκδέχου και χειμώνα πραγμάτων».

Όλα νά τά περιμένομε στή ζωή. Πολλές φορές ξεκινάμε μέ τά φτερά της χαρās και της ευτυχίας και πρίν τελειώσει ή ήμέρα, καταματώνονται τά φτερά μας, όπως διαβάσαμε στους στίχους του πονεμένου Καρυωτάκη.

Εϊναι πολλά τά κείμενα πού έχω διαβάσει πάνω στην πραγματικότητα αυτή, άλλωστε άνεφερα πίο πάνω μερικές μαρτυρίες. Ένα από τά άρθρα πού μελέτησα πάνω στο θέμα αυτό είναι της Νίκης-Άννας Παπουλάκου στην έφημερίδα «ΝΙΚΗ», ή όποία εκδίδεται στην Νίκαια του Πειραιά και της όποίας είναι τακτική συνεργάτης. Τό μεταφέρω ως έχει για νά διδαχθούμε και έπί τέλους νά προσγειωθούμε στην ουσία της ζωής, γιατί πολλοί από έμās τούς θνητούς είμαστε αιθεροβάμονες και έτοι δυστυχώς ανατρέφομε τά παιδόγγονά μας!

Γράφει, λοιπόν, ή αξιόλογος άρθρογράφος Νίκη-Άννα Παπουλάκου: «Τίποτα δέν είναι τυχαίο σ'αυτή τή ζωή. Ό,πi συμβαίνει, συμβαίνει για κάποιο λόγο. Και πρέπει νά μάθουμε νά συνειδητοποιήσουμε, νά αλλάξουμε, νά διορθώσουμε, νά συζητήσουμε, νά αναθεωρήσουμε, νά αποδεχθούμε νά αποχαιρετίσουμε, νά προχωρήσουμε!»

Θά πεί κανείς «μά τά χαστούκια, ή απώλεια έμψύχων και άψύχων, τά έμπόδια, ή άποτυχία, ή φτώχεια κ.ά. Τί μās λές τώρα; Τί λόγο έχουν νά μās συμβαίνουν;».

Άς τά πάρουμε ένα ένα μέ τή σειρά: Τά χαστούκια είναι τό έναυσμα για νά ψαχτούμε, νά επαναπροσδιοριστούμε, νά κάνουμε τήν αυτοκριτική μας, νά βρούμε τό πραγματικό θέλω μας, νά γνωρίσουμε, νά αγαπήσουμε τον

εαυτό μας και τελικά νά χαράξουμε μέ θετική σκέψη τό παρακάτω, αφού πρώτα έχουμε καταλάβει τί έφταιξε!

Έη απώλεια έμψύχων και άψύχων... Για όλα και όλους υπάρχει τέλος, αφού υπήρξε αρχή! Νόμος της φύσης, του σύμπανος, των πάντων. Τό μάθημα σ' αυτή τήν περίπτωση είναι νά τό δούμε, νά συνειδητοποιήσουμε ότι ή ζωή μας είναι ένα πέρασμα, και σ' αυτό τό πέρασμα τό πώς θά τό ζήσουμε έχει νά κάνει μέ μās.

Του Πανοσιολ. Άρχιμ.
Ίγνατίου Χατζηνικολάου
Θεολόγου - τ. Λυκειάρχου
Ύεροκήρυκος Ί. Μητροπόλεως Κισάμου Σελίνου

Έχει νά κάνει μέ τίς έπιλογές μας! Οι άνθρωποι οι δικοί μας πού φεύγουν από τή ζωή, πέρα από τον πόνο και τό κενό πού μās αφήνει ό χαμός τους, μās δίνει τήν ευκαιρία νά δούμε πόσα ίσως δέ ζήσαμε, ή πόσα λάθη κάναμε στά χρόνια πού ήταν εν ζωή... καλές στιγμές πού πιθανόν νά στερηθήκαμε. Πόσο καλύτερα μπορούμε νά ζήσουμε μέ τούς έναπομείναντες δικούς μας, σέ νέες βάσεις, νέα αντίληψη και μέ γνώμονα τήν αγάπη και μόνο!

Εϊναι τό πίο δυνατό μάθημα τό νά αναγνωρίσεις τί πιθανόν έχασες και συγχρόνως σου δίνεται ή ευκαιρία νά τό

κερδίσεις, νά τό ζήσεις!

Τά ύλικά αγαθά πάλι κι αυτά έρχονται καί παρέρχονται, όπως όλα: τά νιάτα, οί χαρές, ή επιτυχία, ή οικογένεια, ή σταδιοδρομία τά πάντα. Κάνουν τόν κύκλο τους, έναλλάσσονται καί έκτοτε σβύνουν, χάνονται ή μένουν ως απλή ανάμνηση!

Σημασία έχει λοιπόν τό αν τά ζοῦμε όλα αυτά τή στιγμή πού τά έχουμε, τή στιγμή πού είμαστε μέσα σ' αυτά. Αν ναι, τότε θά νιώθουμε πάντα χορτάτοι καί στά λίγα καί στά πολλά, γιατί κάθε στάδιο τῆς ζωῆς μας έχει τήν ιδιαιτερότητα του... γιατί νά μήν παίρνουμε όλες τίς γεύσεις όπως ακριβώς μᾶς έρχονται; Γιατί δυσκολευόμαστε νά λειτουργοῦμε μέσα σ' όλα αυτά πού στήν οὐσία τά θέλουμε, μά συνήθως τά ζητάμε ή τά περιμένουμε στήν επόμενη στιγμή... μέ αποτέλεσμα τότε πού μᾶς έρχονται ή τά έχουμε ή νά μήν τά γευόμαστε.

Τά εμπόδια, ή αποτυχία, οί δυσκολίες στή ζωή, μᾶς κάνουν πίο δυνατούς, μᾶς αναγκάζουν νά αναθεωροῦμε πρόσωπα καί πράγματα καί νά επαναπροσδιορίζουμε τά θέλω μας καί τόν τρόπο πραγμάτωσῆς τους! Εἶναι τό ἀλατοπίπερο, αν θέλετε, πού κάνει τή διαφορά στά ὑπόλοιπα!

Όσο γιά τή «φτώχεια», παλεύεται! Μᾶς μαθαίνει τόν αγώνα γιά κάτι καλύτερο (τό οποῖο καί πάλι ἐμεῖς τό ἐπιλέγουμε ποιό κι ως πού θά εἶναι), μᾶς εκπαιδεύει στό νά ἀντέχουμε νά είμαστε ὀλιγαρκεῖς, αγαπημένοι κι εὐτυχημένοι, ἀρκεῖ νά έχουμε ποιότητα στή ζωή μας, καί ή ποιότητα δέν εἶναι προνόμιο τῶν πλουσίων μόνο!

Ἡ ποιότητα ξεκινάει ἀπό μέσα μας, ἀπό τήν ψυχή καί τό μυαλό, τή σκέψη μας! Αν ἐκεῖ βάλουμε τόν πλοῦτο μας, δέν θά χωρέσει ποτέ ή «φτώχεια» στή ζωή μας, σάν δυνά-

στης, σάν δηλητήριο.

Θά εἶναι μιά λέξη πού θά προσδιορίζει, πρακτικά θέματα, πού ὅμως ἀντιμετωπίζονται, ἀρκεῖ νά έχουμε βρεῖ τήν ἰσορροπία τοῦ νοῦ καί τῆς ψυχῆς μας.

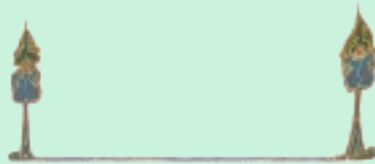
Μή μοῦ πεί κανεῖς πώς δέν έχει γνωρίσει φτωχούς κι εὐτυχημένους, όπως πάλι πλουσίους καί δυστυχημένους; Γιατί καί ή εὐτυχία εἶναι κάτι πού, αν δέν τό βροῦμε πρῶτα μέσα μας, μάταια τό ἀναζητοῦμε στά περίξ.

Τελικά εἶναι αυτό πού ἔλεγα καί θά λέω πάντα! Δυό τρεῖς φορές τό χρόνο ὁ καθένας μας αν κάνει μιά επίσκεψη σέ ἕνα Νοσοκομεῖο, ἕνα Γηροκομεῖο, Ὀρφανοτροφεῖο, ή σέ κάποια φτωχογειονία, έχει πολλά νά μάθει, τόσα πού θά τόν κάνουν νά ἐξελίσσεται πραγματικά ως ἄνθρωπος καί νά ἀντιμετωπίζει τά πάντα στή ζωή του διαφορετικά.

Άλλωστε, ὁ κάθε ἄνθρωπος εἶναι ξεχωριστός καί διαφορετικός, λίγοι ὅμως εἶναι ἐκεῖνοι πού τό ἀνακαλύπτουν καί τό ἀποδέχονται! Ἴσως γιατί ή μοναδικότητα, ή ιδιαιτερότητα, ή διαφορετικότητα θέλει κόπο, θέλει δουλειά, θέλει ἀντοχές, θέλει δύναμη κι όλα αυτά φοβίζονται...

Τό πρόβλημα εἶναι στήν «ἀποδοχή» καί ὅλα τά κακῶς κείμενα στίς ζωές μας, ἐκεῖ κολλᾶνε, στήν ἄρνησή μας γιά «ἀποδοχή». Τήν ἀποδοχή τή ζητοῦμε συνήθως ἀπό τούς ἄλλους, ποτέ ἀπό ἐμᾶς τούς ἴδιους! Ὅρισμένες φορές πονάει, δέ λέω, μά μετά έρχεται ή Λύτρωση καί τό αἶσθημα τῆς ἐλευθερίας, τῆς διάθεσης γιά νέα ζωή, νέα ξεκινήματα!

Ποτέ δέν εἶναι ἀργά γιά ἕνα ἐκ βάθους «λίφτινγκ» ψυχῆς καί σκέψης.

Ἐάν θέλεις νά δώσεις κάτι σέ αὐτόν πού έχει ἀνάγκη, δώσε το μέ ὁμορφο πρόσωπο, καί μέ λόγια καλά νά παρηγορεῖς τήν θλίψη του, καί αν πράξεις ἔτσι, νικάει ή ὁμορφιά τοῦ προσώπου σου, αὐτό πού δίνεις, στήν καρδιά του, περισσότερο τήν ἀνάγκη τοῦ σώματός του, τήν ἡμέρα πού θά ἀνοίξεις τό στόμα σου νά κατηγορήσεις κάποιον, θεώρησε τόν ἑαυτό σου νεκρό ἐκείνη τήν ἡμέρα, καί ὅλα σου τά ἔργα μάταια, καί αν ἀκόμη σοῦ φαίνεται, ὅτι εἰλικρινά καί πρὸς οἰκοδομή σέ παρακίνησε ὁ λογισμός σου νά μιλήσεις, γιατί ποιά ή ἀνάγκη νά καταστρέψει κάποιος τό σπίτι του, καί νά διορθώσει τό σπίτι τοῦ φίλου του;

[ΓΕΡΟΝΤΙΚΟΝ]

ΕΚΕΙΝΟΙ ΠΟΥ ΕΜΕΙΝΑΝ ΠΙΣΤΟΙ ΜΕΧΡΙ ΘΑΝΑΤΟΥ

Τοῦ Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρεσβυτέρου Ἑμμανουὴλ Μπαριωτάκη
Ἄρχιερ. Ἐπιτρόπου Διτ. Κισάμου & Ἐφημερίου
τοῦ Ἱ.Ν. Μεταμ. Σωτήρος & Ἀγ. Σπυρίδωνος
Καστελλίου Κισάμου

«Διά πίστεως κατηγωνίσαντο βασιλείας»
(Ἐβρ. 11, 33)

Κάθε χρόνο μετά την Κυριακή τῆς Πεντηκοστῆς καί ἐπιδημίας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἡ Ἐκκλησία μας ἐορτάζει τούς Ἁγίους Πάντες καί ὑπενθυμίζει σέ μᾶς ὅλες τίς φωτεινές μορφές τῶν ἡρωικῶν παιδιῶν τῆς, τά ὁποῖα διά τῆς πίστεως καί τῆς ἀγάπης τῶν πρὸς τόν Χριστό κληρονόμησαν τήν βασιλεία, ἔφραζαν τά στόματα λιονταριῶν, ἔσβησαν τή δύναμη τῆς φωτιᾶς, ἔμειναν ἰσχυροί καί ἀκλόνητοι μέ θάρρος καί ὑπομονή, καί ἀπτόητοι στά κάθε λογῆς σκληρά καί ἀπάνθρωπα κολαστήρια.

Τήν Κυριακή τῶν Ἁγίων Πάντων τιμοῦμε καί γεραίρομε ὅλους τούς ἀνά τήν οἰκουμένη ὀπλίτες τῆς παρατάξεως τοῦ Κυρίου, τά μυρίπνοα ἄνθη τῆς παραδείσου, τά πάνχρυσά στόματα τοῦ λόγου, τά θεμέλια τῆς πίστεως, τά φωτεινά ἀστέρια πού λάμπουν καί λαμπρύνουν τό πνευματικό στερέωμα τῆς ἐκκλησίας μας, τούς γνωστούς καί ἄγνωστους σ' ἐμᾶς φίλους του Θεοῦ, πού κατά θαυμαστό τρόπο ἔμειναν πιστοί μέχρι τό θάνατο καί ἀξιώθηκαν τῆς θείας τιμῆς καί δόξας.

ΟΛΑ ΤΑ ΕΔΩΞΑΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΘΕΟ

Τά τάγματα τῶν Ἁγίων Ἱεραρχῶν, τῶν Ἀποστόλων, τῶν Προφητῶν, τῶν Μαρτύρων, τῶν Ὁσίων καί Δικαίων, πού ἐμεῖς τιμοῦμε καί κατά πολλούς καί ποικίλους τρόπους, ἐκφράζομε τήν πρὸς αὐτούς ἀγάπη καί εὐγνωμοσύνη μας καί ἐπικαλούμεθα τήν μεσιτεία καί πρεσβεία τους, ἔκρυσαν στά βάθη τῆς ψυχῆς Τους μιά δύναμη καταπληκτική. Ἦταν ἡ δύναμη τῆς πίστεως εἰς τόν ἐνδυναμοῦντα αὐτούς Χριστό καί Σωτήρα. Ἡ δύναμη καί ὁ θεῖος ἔρωτας ὁ ὁποῖος κατέφλεγε κυριολεκτικά τήν ψυχή καί ὀλόκληρο τό εἶναι Τους.

Ἦταν ἡ δύναμη μέ τήν ὁποία ἄνθρωποι διαφορετικῆς ἡλικίας καί τάξεως ἀντιστάθηκαν ἡρωικά στούς κάθε ἐποχῆς τυράννους πού ξεφύτρωναν στήν κοπριά τῆς ἀθεΐας. Ἡ δύναμη, ἡ ὁποία τούς ἔδινε ἡρωισμό καί θάρρος κατά τίς ἀπολογίες, τά βασανιστήρια, τίς φυλακές, τίς καταδίκες καί τόν θάνατο. Ἦταν ἡ δύναμη μέ τήν ὁποία κράτησαν ὡς Ταρσίζιοι σφικτά στόν κόρφο τους καί τήν ψυχή τους τόν θεῖο Μαρμαρίτη ἀνόθευτο καί Τοῦ ἔδωσαν ὅ,τι ποιο πολῦτιμο εἶχαν, τό αἷμα τους.

Εἶναι πράγματι ἀληθινός ἡρωισμός νά πεθάνεις γιά τήν πίστη σου στόν Χριστό. Ἀλλά ἐξ ἴσου ἡρωικό εἶναι νά ζεῖς σύμφωνα μέ τό πιστεύω σου, χωρίς νά κάνεις συμβιβασμούς καί ὑποχωρήσεις στίς ἐντολές καί ὑποδείξεις ἐκείνων, πού σάν λύκοι λυσσαλέοι ἐπιχειροῦν μέ σκοτεινά

σχέδια καί ἀνήθικους τρόπους νά νοθεύσουν τήν πίστη τοῦ Χριστοῦ, νά ἀλλοιώσουν τήν κρυστάλλινη ἀλήθεια τοῦ Εὐαγγελίου, νά ἐμφανίσουν τήν Ὁρθοδοξία μας σάν ὁμάδα ἀνθρώπων μέ ξεπερασμένες ἰδέες καί ἀρχές, νά ποτίσουν τόν Χριστιανικό λαό μας μέ τό δηλητήριο τῆς ἀθεΐας, τῆς σατανολατρίας καί ἀκολασίας καί νά τόν ὀδηγήσουν στήν κτηνώδη ζωή, στή ζωή τῆς νέας ἐποχῆς, τῆς νέας τάξης πραγμάτων!

ΤΟ ΔΙΚΟ ΜΑΣ ΧΡΕΟΣ

Κάθε ἕνας ἀπό ἐμᾶς Ἕλληνας, Χριστιανός, πιστό μέλος τῆς Μίας, Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, φωτισμένος ἀπό τό ἀνέσπερο φῶς τοῦ Παναγίου Πνεύματος καί παραδειγματισμένος ἀπό τό παράδειγμα τῶν Ἁγίων καί Ἡρώων τῆς φυλῆς μας, ἔχει χρέος μέ ἡρωϊκή διάθεση νά τά δίνει ὅλα γιά τόν Θεό, νά παραδίνει τόν ἑαυτό του σ' Ἐκεῖνον, νά βρῖσκει τή δύναμη γιά νά ἀπομακρύνεται ἀπό τήν μάζα τῶν ἀντεθνικῶν καί ἀντιεκκλησιαστικῶν ἐκείνων ἰδεολόγων, πού ἐνώ μέ ἐμπάθεια ἐπικρίνουν αὐστηρά κάθε τίμιο, ὠφέλιμο καί αἰώνιο, διακηρύσσουν τήν πλήρη ὑποστήριξη καί ἀνοχή τους στούς κάθε λογῆς φαύλους καί διεστραμμένους ἀνθρώπους.

Ἔχομε χρέος νά πᾶμε κόντρα στά ρεύματα τῆς ἐποχῆς πού μέ συνθήματα, ἄναρθρες κραυγές καί ἐντυπωσιακές κινήσεις προσπαθοῦν νά καλύψουν τόν εὐγενικό λόγο τῶν πολλῶν καί νά μεταποιήσουν τήν τίμια ζωή καί πορεία τῆς πλειοψηφίας.

Ἔχομε χρέος σάν ζωντανά ψάρια τοῦ Χριστοῦ νά πλεῖσομε ἐντελῶς ἀντίθετα στά μολυσμένα ρεύματα τοῦ ποταμοῦ, πού στό διάβα τους παρασύρουν ἀρρωστημένα καί φόφια καί τά ἀποβράζουν στή θάλασσα τῆς καταστροφῆς.

Ἔχομε χρέος ὡς Ἕλληνες Χριστιανοί, χωρίς φόβο ἀλλά καί παραμικρό δισταγμό νά στείλομε τό μήνυμα πρὸς κάθε κατεύθυνση, ὅτι ἐμεῖς «δοῦλοι Θεοῦ ἐσμέν» ὅτι πειθαρχοῦμε σ' Ἐκεῖνον καί ὄχι στά σχέδια τῶν πονηρῶν τῆς ἐποχῆς μας.

Ἄς πιστέψομε ἐμεῖς ἀδελφοί, καί ἄς καταλάβουν ἐκεῖνοι, ὅτι ὅσο καί ἂν οἱ ἐπιθέσεις εἶναι πολυμέτωπες, ὁ Ὁρθόδοξος λαός καλά κρατεῖ, γιατί ἔχει πνευματικές, αἰώνιες ρίζες καί ἀπαρασάλετες παραδόσεις. Ἔχει Μάρτυρες καί Ἁγίους πού τόν ὀδηγοῦν, τόν στηρίζουν καί τοῦ δείχνουν τό δρόμο τῆς χαρᾶς, τῆς χάρης καί τῆς σωτηρίας. Ἔχει ψυχή γίγαντα πού ἀντιστέκεται καί ὑπερασπίζεται τά ὅσια καί τά ἱερά τῆς φυλῆς καί τοῦ γένους του. Ἔχει θέληση, γνώμη καί κρίση!

ΠΕΡΙ ΟΝΕΙΡΩΝ, ΟΡΑΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΘΑΥΜΑΤΩΝ

(ΜΕΡΟΣ Β')

Τοῦ Πανοσ/του Ἀρχιμανδρίτου
π. Ἀντωνίου Φραγκάκη
Ἱεροκήρυκος
Ἱ.Μ. Γορτύνης & Ἀρκαδίας

Ενας μάγος πού τελεῖ σέ κατάσταση μετανοίας θά ἐξακολουθεῖ νά βλέπει ὀράματα μέ ἄλλο περιεχόμενο, θά βλέπει π.χ. τόν «Κύριο», τήν «Θεοτόκο», «Ἁγίους» καί «Ἀγγέλους» ἢ τόν Σατανᾶ νά τόν «μάχεται» ἐπειδή φθονεῖ τήν ἀκάθεκτη ἀνοδική του πορεία, ἢ νά τοῦ «φανερώνει» πράγματα πού ἔχουν νά κάνουν μέ τήν ἐκτύλιξη τοῦ μέλλοντος καί τήν ποιότητα τῶν προσώπων. Ἄν ὁ Πνευματικός εἶναι ἀθεράπευτος καί ἐμπαθής, ὁ διάβολος θά χρησιμοποιοῖ τό ἐν μετανοία τέκνο, ὡς μέσο διοχετεύσεως «πληροφοριῶν» στόν ἴδιο, πού ἔχουν νά κάνουν μέ τήν μοναδικότητα τοῦ προσώπου του καί τήν φερεγγυότητα τοῦ λόγου του, ἢ ἄν εἶναι καριερίστας ἄγαμος, μέ τήν λαμπρή του μελλοντική σταδιοδρομία, καί τίς ὑποχθόνιες μηχανορραφίες τῶν ἐχθρῶν του. Ἔτσι ὁ μισόκαλος ἐχθρός θά ἐξακολουθεῖ μέ μεταλλαγμένο, ἐκκλησιαστικόσχημο τρόπο αὐτή τή φορά, νά κάνει ἀνενόητος τήν δουλειά του, ἔχοντας ὑποχείριό του τόν δυστυχισμένο ἄνθρωπο καί παρεμβαίνοντας ἐπεκτατικά μέσω τοῦ προσώπου αὐτοῦ, σέ κάποιους ἀνυποψίαστους καί ἀνοχύρωτους τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ποιμνῆς.

Τό ἴδιο συμβαίνει καί μέ τούς ἐν μετανοία διάγοντες χριστιανούς, ἐπειδή ἐχρημάτισαν μέλη προτεσταντικῶν ἢ ἄλλων αἱρέσεων πού βλασφημοῦν καί ἀρνοῦνται τό μυστήριο τῆς Ἀειπαρθενίας καί τῆς Θεοτοκίας τῆς Παναγίας μας. Ὁ διάβολος μισεῖ ἀνυπολόγιστα τήν Παναγήρατη Κόρη. Γνωρίζει πολύ καλά, ὅτι Ἐκείνη ἐξήγαγε ἐκ τῆς φθορᾶς τό ἀνθρώπινο διά τοῦ Ἀχράντου Τόκου Τῆς, καί ὅτι ἀποτελεῖ τήν αἰτία τῆς τῶν πάντων Θεώσεως. Αὐτό τό μῖσος τό καλλιεργεῖ καί στούς ἐν λόγῳ αἱρετικούς. Ὅταν αὐτοί ἐπανέλθουν στίς τάξεις τῆς Ἐκκλησίας, δυσκολεύονται καί πάλι νά ἀποδεχθοῦν τή Θεοτόκο. Ἐνεργοποιοῖ μέσω λογισμῶν τά δικαιώματα τοῦ ὁ διάβολος. Ὁ Πνευματικός χρειάζεται καλομεθοδευμένο ἀγῶνα νά θεραπεύσει αὐτή τήν ψυχή. Μπορεῖ νά ἀρχίσει νά βλέπει ὀράματα ἢ νά στρέψει τό μῖσος πού ἔτρεφε στήν Παναγία πρὸς τούς ἀνθρώπους. Ἐγκυμονοῦν πολλοί κίνδυνοι σέ μία τέτοια πνευματική διαπαιδαγώγηση. Ὁ Γέροντας Σωφρόνιος συνιστοῦσε σέ τέτοιες περιπτώσεις τήν ἀνάγνωση ἀπό Ἱερέα τῶν ἐξορκισμῶν σέ συχνότατη βάση καί τήν πολυχρόνια σιωπή γιά πνευματικά θέματα ἀπό τήν πλευρά τοῦ θεραπευομένου ἀνθρώπου. Ἐκεῖνος ἔβαλε τεσσαρακονταετή σιωπή σέ κάποιον πού προσήλθε στό μοναστήρι του ἀπό τίς τάξεις τῶν Βουδιστῶν.

στ) Ὑπάρχει μία φράση καθοριστική γιά τό θέμα μας, τοῦ Ἀποστόλου Παύλου στήν Α' Κορινθ. κεφ. ιδ'. στιχ. 32 «καί πνεύματα προφητῶν προφήταις ὑποτάσσεται».

Αὐτό σέ ἀπλή ἀνάλυση σημαίνει ὅτι ἡ Ἄκτιστη Χάρις τοῦ Παρακλήτου ὅταν ἐπισκιάζει καί ἐπενεργεῖ στόν Προφήτη, ὑποτάσσεται στά δεδομένα τῆς ὑπάρξεώς του, δέν τόν ὑποτάσσει ἐπιβάλλοντάς του καταστάσεις

μή ἐλεγχόμενες. Ὅταν κάποιος μετέχει τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Θεοῦ, διατηρεῖ τήν πλήρη ἐλευθερία του, διασώζει τήν αὐτοσυνειδησία του, δέν ἀποβάλλει τόν ἔλεγχον τοῦ ἑαυτοῦ του. Δέν διοχετεύεται ἡ ὑπαρξή του σ' ἓνα ἰδιότυπο κανάλι μυστικιστικῆς ἔκστασης, οἰονεῖ Πυθία, ὅπου λέγει πράγματα ἀκατανόητα ἢ ἐνεργεῖ ἀσυνείδητες πράξεις, ἀλλά καθίσταται ὄντως πρόσωπο ἀπό τήν κοινωνία μέ τόν Θεό, προσλαμβάνοντας ἡσυχίως ἀπ' Αὐτόν ὅ,τι συντελεῖ στήν ὀλοκλήρωση τῆς ὑποστατικῆς ἀρχῆς του.

Αὐτό ἐπεκτείνοντάς το σέ εὐρύτερα θέματα πνευματικῆς ζωῆς, διασαφινεῖ πολλές περιέργες καταστάσεις πού συμβαίνουν γύρω μας. Κάθετί δηλαδή πού ὑφιστάμεθα κατά τήν διάρκεια τοῦ πνευματικοῦ ἀγῶνα μή ἐλεγχόμενο, δέν προέρχεται ἀπό τό Πνεῦμα τό Ἅγιο. Παραχῆ, συγκλονισμός τοῦ σώματος, μετατοπίσεις, ἐπικολήσεις τοῦ Τιμίου Σταυροῦ ἢ ἄλλων εἰδῶν εὐλαβείας εἶναι φαινόμενα πού χρήζουν πολλῆς προσοχῆς.

Ἡ Χάρις ἐπιφέρει ἀταραξία νοός, εἰρηναία ἰσορροπία λογισμῶν, ἐσωτερική γαλήνη, ταπεινωση, διάθεση ἀγῶνα, ἔμπνευση μετανοίας κτλ. Δέν ἐνεργεῖ πρὸς ἐντυπωσιασμό. Τά μή ἐλεγχόμενα, καλύτερα νά καθίστανται ἐπαρκῶς ἀδιαφορούμενα. Ρωτήθηκε κάποτε κάποιος Ἐπίσκοπος, διακεκριμένος Θεολόγος, ἄν αὐτό τό ἔντονο τράνταγμα πού αἰσθάνθηκε κάποιος Ἱερέας, δίκην ἠλεκτρικῆς κενώσεως, τήν καθοριστική στιγμή τῆς χειροτονίας του, ἦταν μέθεξη στήν παρουσία τῆς ἱερωσύνης, τῆς ὁποίας ἐκείνη τή στιγμή γινόταν φορέας καί μέτοχος. Ἐκεῖνος τό ἀπέρριψε μετ' ἐπιτάσεως ἐπικαλούμενος αὐτό τό χωρίο τοῦ Ἀποστόλου Παύλου καί τήν συνακόλουθη ἐρμηνεία τῶν Πατέρων, ἰδίᾳ τοῦ Γέροντος Σωφρονίου. Ἀκαθαρσία, ἐγωϊσμός καί τά συνακόλουθα τούτων ἀπό τή μιά, καί Θεία Χάρις ἀπό τήν ἄλλη, εἶναι ἀντίρροπες δυνάμεις πού δημιουργοῦν συγκρουσιακή ἀτμόσφαιρα μέσα στό εὐρύτερο πεδίο τῆς ἐνιαίας ψυχοσωματικῆς ὀλότητος τοῦ ἀνθρώπου. Ἀπαιτεῖται ἐνδελεχῆς αὐτοέλεγχος, διαρκῆς ἐγρήγορηση, καί ἐπισταμένη προσοχή. Διαφορετικά, ἐνώ καταποντιζόμεστε, τρέφουμε τήν ψευδαίσθηση ὅτι αἰθεροβατοῦμε καί ὅτι οὐρανοποιοῦμε τήν ὑπαρξή μας. Δέν μπορεῖ ἡ Θεία Χάρις νά ἀναπαυθεῖ, ἐκεῖ ὅπου δέν ὑπάρχουν οἱ βασικές πνευματικές προϋποθέσεις, ἰδιαίτερα δέ τό διαρκές βίωμα τῆς μετανοίας, καί ἡ ὑποποιός ταπεινοφροσύνη πού οἱ Πατέρες τήν ἀποκαλοῦν «στολή τῆς Θεότητος». Ἡ Χάρις ἐπιφέρει, ἐπαναλαμβάνω, γλυκασμό, εἰρήνη, κατάνυξη, ἀγάπη, ταπεινωση

καί μετάνοια. «Τό περισσόν ἐκ τοῦ πονηροῦ ἐστί».

ζ) Γεννᾶται βέβαια τό ἐρώτημα: Τελικά ὁ Θεός δέν ἐνεργεῖ μέ ξεχωριστούς τρόπους στήν ζωή τῶν χριστιανῶν; Μόνο ἰδίωμα τοῦ διαβόλου ἀποτελεῖ ἡ πρακτική αὐτή;

Βεβαίως καί ἐνεργεῖ ὁ Θεός. Ἄλλωστε δέν δημιούργησε μόνο τήν κτίση, ἀλλά καί τήν συνέχει καί τήν κυβερνᾷ μέσω τῶν ἀκτίστων ἐνεργειῶν Του. «Ὅτι ὑπάρχει στόν κόσμον, εἶναι μία συνεχῆς μετοχή στίς ἐνεργεῖες τοῦ Θεοῦ.

Ἐνεργεῖ ὁμως καί μέσω ἐκτάκτων παρεμβάσεων πού συνήθως ἀποκαλοῦμε θαύματα.

Στήν Καινή Διαθήκη ὑπάρχει ἡ φράση «σημεῖα καί τέρατα». Τά τέρατα, κατά τήν ἐρμηνεία τῶν Πατέρων, εἶναι τά θαύματα καί αὐτά εἶναι ἡ ἄφεση τῶν ἁμαρτιῶν πού γίνεται ἀπό τόν Χριστό. Τά σημεῖα εἶναι οἱ θεραπεῖες τῶν σωμάτων, ἡ ἐξάλειψη τῶν ἀσθενειῶν, πού εἶναι σημεῖα ἀναγνώρισης ὅτι αὐτός πού συγχωρεῖ εἶναι πράγματι ὁ ἀναμενόμενος ἀπό τούς Ἰουδαίους Μεσσίας. Ἐπομένως εἶναι ἐξώφθαλμο, ὅτι ἡ γλῶσσα τῆς Ἁγίας Γραφῆς ἀποδίδει μεγαλύτερη σημασία στήν ψυχική θεραπεία, δηλαδή στήν ἄφεση τῶν ἁμαρτιῶν, παρά στήν ἴαση τῶν σωμάτων.

Ἀπό πλευρᾶς τώρα θεολογικῆς, ὅταν ὁ Θεός θαυματουργεῖ δέν αἴρονται οἱ λεγόμενοι φυσικοί νόμοι, ἀλλά ἔχουμε προσωπική ἐπέμβαση τοῦ Θεοῦ στήν ζωή τῶν ἀνθρώπων. Δέν ὑπάρχουν φυσικοί νόμοι, ἀλλά ἄκτιστοι πνευματικοί λόγοι.

Ὁ Θεός διευθύνει τήν ἱστορία προσωπικά μέ τίς ἐνεργεῖες Του καί αὐτό γίνεται μέ γεγονότα πού συνεχῶς ἐπαναλαμβάνονται. «Φυσικός νόμος εἶναι ἡ πιστότητα τῆς Θεῖας ἐνεργείας» (Μητροπολίτης Ναυπάκτου Ἱεροθέος). «Ὅταν ὁ Θεός ἐνεργεῖ διαφορετικά, τότε ἔχουμε αὐτό πού ἀποκαλοῦμε θαῦμα. Πάντως πρέπει νά γνωρίζουμε ὅτι τά θαύματα συντελοῦνται, γιά νά ἐπιφέρουν μία ὑπαρξιακή ἀλλαγή στόν ἄνθρωπο. Νά τόν βοηθήσουν νά ἀποκτήσει σκοπό καί νόημα στή ζωή του.

η) Πρέπει νά διακρίνουμε μεταξύ ἀληθινοῦ θαύματος καί παραπλανητικῶν ἐνεργειῶν ἢ ψευδοθαύματος. Δυσνόητα καί δυσερμήνευτα φυσικά φαινόμενα δέν εἶναι θαύματα. «Πρέπει νά γίνεται διάκριση μεταξύ ψυχολογικῶν μεταβολῶν, φυσικῶν ἀλλαγῶν, σατανικῶν ἐνεργειῶν καί πνευματικῶν ἐπεμβάσεων. Ὑπάρχει μεγάλο πρόβλημα ὅταν τά ψυχολογικά γεγονότα τά ἐρμηνεύουμε ὡς πνευματικά καί ὅταν τά πνευματικά τά θεωροῦμε σατανικά. Καί ὁ διάβολος διά τῶν μάγων μπορεῖ νά κάνει «θαύματα» ἐξωτερικά, ὅπως οἱ μάγοι τοῦ Φαραῶ προξενοῦσαν τά ἴδια γεγονότα πού ἔκανε καί ὁ Μωϋσῆς». (Μητροπολίτης Ναυπάκτου Ἱεροθέος).

Τό πρόβλημα τώρα ἔγκειται στό ποιός μπορεῖ νά διακρίνει καί νά διαλευκάνει τέτοιου εἴδους καταστάσεις. Αὐτό, ὅπως προαναφέρθηκε εἶναι ἔργο τοῦ ὀρθοδόξου θεολόγου. Τοῦ ἐμπειρικοῦ θεολόγου ὄχι τοῦ στοχαστή καί διανοούμενου. Θεολογία εἶναι ἡ διάκριση τῶν ἐνεργειῶν καί ἡ ἐντόπιση τῆς πηγῆς προελεύσεώς τους. Ἄν δηλαδή προέρχεται ἀπό τόν Θεό, τόν διάβολο ἢ τόν ἄνθρωπο. Ἐμεῖς οἱ ἔγκεφαλικοί θεολόγοι ἄς ἀκολουθοῦμε τή μεθοδολογία καί τή βιωματική γνώση τῶν ἐμπειρογνωμόνων ἀγίων μας στό θέμα αὐτό. Τό χάρισμα τῆς Θεολογίας ἄλλωστε καί τῆς ἀγάπης, ὑπερβαί-

νει τό χάρισμα τῆς θαυματουργίας.

θ) Ὑπάρχουν ἀρκετές περιπτώσεις πού ὁ Θεός ἐλάλησε διά ἐνυπνίων καί ἐνοράσεων στό περιεχόμενο τῶν ἐπεισοδίων τῆς Βίβλου, ἀλλά καί στήν ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας. Ἐσχάτως μάλιστα ἀπεκαλύφθησαν δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου μεγάλοι καί θαυματουργοί Νεομάρτυρες τῆς πίστεώς μας, ὅπως οἱ νεοφανεῖς Ραφαήλ, Νικόλαος καί Εἰρήνη. Ὅμως δέν παύει σ' αὐτές τίς περιπτώσεις νά ἰσχύει ἡ πάγια τοποθέτηση τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου: «*Ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Χριστοῦ τά σπάνην γενόμενα οὐ νομοθετοῦνται*». Ἄλλωστε ὑπάρχει καί κανόνας τῆς ἐν Καρθαγένῃ Συνόδου, πού ἀπαγορεύει ἀνέγερση Ἱερῶν Ναῶν μετά ἀπό ἐνύπνιο. Ἀναφέρει σχετικά ὁ Ἱερός Κανών: «*Ὅσα γάρ δι' ἐνυπνίων καί ματαίων ἀποκαλύψεων τινῶν ὅπουδῆποτε καθίστανται θυσιαστήρια, παντί τρόπῳ τά τοιαῦτα ἀποδοκιμασθῶσιν*» (Κανών ΠΓ (83) τῆς ἐν Καρθαγένῃ Συνόδου). Τά πάντα βέβαια στήν ζωή τῆς Ἐκκλησίας ὑπόκεινται στήν διάκριση τῶν εἰδημόνων. Οἱ σχετικές ἀπαγορεύσεις ἐφιστοῦν τήν προσοχή καί ἀποθαρρύνουν τίς εὐκολες πνευματικές ἀποτιμήσεις. Ὑπάρχει ἡ ἐνδεδειγμένη ἐκκλησιαστική πρακτική. Ἀναφέρουμε τό περιεχόμενο τῆς ὁποίας ἐμπειρίας στούς φορεῖς τῆς ποιμαντικῆς εὐθύνης. Ἐκεῖνοι, συγκεντρώνουν, ἀξιολογοῦν, ἀναμένουν καί ἐν τέλει ἀποφαινόνται. «Ὅτι εἶναι ἐκ Θεοῦ, δέν μποροῦν νά τό σταματήσουν ἄνθρωποι. Ἐκεῖνο βέβαια τό ὁποῖο καλεῖται νά ἐξετάσει σέ τέτοιες περιπτώσεις ἕνας Ἐπίσκοπος εἶναι ἡ πνευματική κατάσταση καί ἡ εἰλικρίνεια τῶν Ἱερῶν καί τῶν ἀνθρώπων πού διαφημίζουν ἕνα θαῦμα. Ἐπίσης ἐξετάζει τίς μαρτυρίες τῶν πιστῶν. Ἐνας Ἐπίσκοπος ἤλεγξε τήν πνευματική κατάσταση ἑνός Ἱερέως, μέ τό νά τοῦ πεί νά μή διαφημίσει τήν μυροβλυσία μιᾶς εἰκόνας. Ἐκεῖνος ὑπήκουσε. Ἐδειξε ὅτι ἔχει ἐκκλησιαστικό φρόνημα. Καί ἡ μυροβλυσία δυνάμωσε. Ἄλλωστε καί ὁ Χριστός μετά ἀπό ἕνα θαυματουργικό γεγονός, ἔδινε ἐντολή νά μήν τό διαφημίσουν. Οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας λένε στό σημεῖο αὐτό, ὅτι ὁ Θεός δέν δυσαρσεύεται, ἀλλά μᾶλλον εὐχαριστεῖται, ὅταν δέν δεχόμεστε ἕνα γεγονός, ἔστω καί ἄν εἶναι ἐκ Θεοῦ, ἀπό φόβο μήπως πλανηθοῦμε.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα ἡ Ὁσία Πελαγία ἡ Τηνία. Στήν ἀρχή ἀπέρριπτε τό ἀποκαλυπτικό ἐνύπνιο ἀπό φόβο πλάνης. Ὅταν ἡ Κυρία Θεοτόκος ἐπέμενε καί μάλιστα κατά τρόπο ἐπιτακτικό, ἐκείνη τό ἀνέφερε μόνο στό βαθμολογικά ἀνώτερο πρόσωπο ἀπ' αὐτήν. Στήν Ἡγουμένη της. Λειτουργήσε ἐκκλησιαστικά, μέσα στά πλαίσια τοῦ ἱεραρχικοῦ πολιτεύματος τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀλλοίμονο ἄν ἕνα τέτοιο πρόσωπο πού δέχθηκε σέ μία ὀριακή στιγμή τῆς ζωῆς του ἀνάλογη διακριβωμένη ἀποκάλυψη, βαυκαλίζεται ἐξακολουθητικά ὅτι ἀποτελεῖ τόν ἐκλεκτό τοῦ Θεοῦ. Φθάνει σέ τέτοιο σημεῖο πνευματικῆς διαστροφῆς, πού ἀναδεικνύεται μέ τόν καιρό τό πιό ἡχηρό φερέφωνο τοῦ διαβόλου..

Ἐν κατακλείδι λέγουμε, ὅτι τά ἀληθινά θαύματα εἶναι αὐτά πού ἀπορρέουν ἀπό ζωντανή πίστη στόν Θεό καί ἀπό τήν ταπείνωση τοῦ ἀνθρώπου καί συντελοῦν στήν ἀλλαγή τοῦ τρόπου ζωῆς ἐκείνου πού τό ὑφίσταται. Τό θαῦμα γίνεται μέσα ἀπό βαθιά ταπείνωση καί προσευχή. Τό ψευδοθαῦμα καί οἱ πλάνες ἀνα-

πτύσσονται μέσα σε μία ατμόσφαιρα ἐγωϊσμοῦ, ὑπερηφαινείας καί αὐτοδικαιώσεως.

ι) Πρόσωπα τοῦ γυναικείου πληθυσμοῦ ρέπουν συνήθως σε τέτοιες νοσηρές καταστάσεις. Ὁ ἄνδρας ἀπό τὴν φύση του ἔχει ἰσχυρά τὴν λογικὴ καί τὴν ἐπιθυμία, ἡ γυναίκα τὴ φαντασία καί τὸ συναίσθημα. Τὰ ὄντολογικὰ αὐτὰ χαρακτηριστικὰ τῆς μεταπτωτικῆς γυναικείας φύσεως, ἂν δὲν ἐλέγχονται ἐπιμελῶς, ἐγκυμονοῦν πνευματικούς κινδύνους γιατί προσφέρονται ὡς μέσα γιὰ νὰ δραστηριοποιηθεῖ εὐσεβοφανῶς ὁ διάβολος.

Ἡ γυναίκα ὅταν διοχετεύσει τὸ δυναμισμό της με ταπεινώση σε ἄλλη θετικὴ κατεύθυνση, ἀναδεικνύεται Μυροφόρος καί Ἰσαπόστολος.

Ἀνακεφαλαιώνοντας τὰ παραπάνω ἐκτεθέντα, καταλήγουμε στό ἐξῆς συμπέρασμα. Ὁ Κύριός μας, στήν παραβολή τοῦ πλουσίου καί τοῦ Λαζάρου περιέλαβε ἕνα σαφέστατο μήνυμα. Ὅταν ὁ πλούσιος, ταραγμένος καί ἐξουθενημένος στήν ἀπαρακλήτη ὀδύνη τῆς κολάσεως, ἐξέφρασε στόν Πατριάρχη Ἀβραάμ τὴν ἐπιθυμία νὰ στείλει τόν Λάζαρο στοὺς ἀδελφούς του, γιὰ νὰ γνωστοποιηθεῖ σ' αὐτούς ἡ πραγματικότητα καί ἡ ποιότητα τῆς ψυχικῆς βασάνου, ἔλαβε ἀπό τόν γαλήνιο Πατριάρχη τὴν ἐξῆς ἀπάντηση: «Ἐχουσι Μωϋσέα καί τούς προφήτας, ἀκουσάτωσαν αὐτῶν». Ἐχουν τὸ Νόμο τοῦ Μωϋσῆ. Διαθέτουν ἀκόμη τίς ἐπισημάνσεις τῶν Προφητῶν. Δέν χρῆζουν καμμιάς ἄλλης βοηθητικῆς παρουσίας. Καί δέν θά τοὺς πείσει οὐδεμία ἄλλη, ὑπερφυσικὴ, ὄπτασία. Καί ὅταν ὁ πλούσιος ἐπέμεινε στήν ἰκεσία του, ἀκούστηκε ἡ κατηγορηματικὴ συμπλήρωση: «Εἰ Μωϋσέως καί προφητῶν οὐκ ἀκούουσιν, οὐδέ ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῆ πεισθήσονται» (Λουκ. ιστ' 29-31).

Εἶναι δυνατόν ὁ Κύριος νὰ ἐνεργεῖ ἐκτάκτως καί μέσω θαυμαστῶν γεγονότων γιὰ νὰ ἐνισχύει τὴν ἀναιμικὴ πίστη μας. Γιὰ νὰ δρομολογεῖ τὴν πνευματικὴ μας βελτίωση. Γιὰ νὰ γιγαντῶνει τὸ βίωμα τῆς μετανοίας μας. Γιὰ νὰ μᾶς φέρει σε ἐπαφή με ἀγνώστους μέχρι τώρα Ἁγίους, γιὰ νὰ ἐμπνευστοῦμε ἀπό τὸ παράδειγμά τους καί γιὰ νὰ ζητοῦμε τίς ἰκεσίες τους.

Ὅμως ἐμεῖς πρέπει περισσότερο νὰ μένουμε στήν ἐπαρκεία τῆς Ἀποκάλυψης. Στόν λόγο τῆς Γραφῆς καί στὰ γεγονότα τῆς ἀπολυτρωτικῆς Θείας Οἰκονομίας. Στὰ βιώματα τῶν παλαιῶν καί συγχρόνων Ἁγίων μας. Ὅλα αὐτὰ μᾶς μιλοῦν. Μᾶς καθοδηγοῦν. Μᾶς τροχιοδρομοῦν στήν κατεύθυνση τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ἐδιπλώνουν μπροστά μας τίς πτυχές τῆς ἀπεριόριστης θεϊκῆς Ἀγάπης, αὐτές πού ἐμεῖς οἱ χοϊκοὶ μπορούμε νὰ φέρουμε καί νὰ κατανοήσουμε.

Μέσα σ' αὐτὴ τὴ διαδικασία ἀναπλάθεται καί ἡ δική μας ὑπαρξη. Μετανοοῦμε, ταπεινονόμαστε, ἀνακαινίζομαστε, φωτιζόμαστε, Θεωνόμαστε. Ἀντλοῦμε τὴν Θεία Χάρη καί περπατᾶμε ἀπλανῶς στήν ὁδὸ τῆς Ἀλήθειας καί τῆς Ζωῆς.

Ἀποπροσανατολίζου, πλανοῦν καί ἀλλοτριώνουν τὴν πνευματικὴ μας ὑπόσταση τὰ ὄραματα καί οἱ φαντασίες πού σπέρνουν στόν δρόμο μας οἱ δαίμονες. Τίποτα δέν προσφέρουν. Σκοτίζου τόν νοῦ καί σχετικοποιοῦν τίς ἐντολές τοῦ Θεοῦ. Εἰδικὰ φαλκιδεύου τὴν ὑψοποιοὶ ταπεινοφροσύνη. Καλλιεργοῦν τὴν ἔπαρση καί τόν αὐτοθαυμασμό.

«Ἀδελφοί, μὴ παντὶ πνεύματι πιστεύετε, ἀλλὰ δοκιμάζετε τὰ πνεύματα εἰ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστίν». (Α' Ἰωάν. δ, ι).

«Περί πραότητος καί ἀπλότητος»

Ἡ πραότης εἶναι μία ἀμετακίνητη κατάσταση τοῦ νοῦ, πού παραμένει ἡ ἴδια καί στίς τιμές καί στίς περιφρονήσεις. Πραότης σημαίνει, τὸ νὰ προσεύχεσαι εἰλικρινῶς γιὰ τόν πλησίον σου, χωρὶς νὰ ἐνοχλήσαι καθόλου ἀπὸ τίς ταραχές πού σοῦ προξενεῖ. Ἡ πραότης εἶναι βράχος ἐπάνω ἀπὸ τὴν ἀφρισμένη θάλασσα, πού ἐντελῶς ἀκλόνητος διαλύει ὅλα τὰ κύματα, τὰ ὅποια τὸν κτυποῦν.

Ἡ πραότης εἶναι τὸ στήριγμα τῆς ὑπομονῆς, ἡ θύρα ἢ καλύτερα ἡ μητέρα τῆς ἀγάπης, ἡ προϋπόθεση τῆς διακρίσεως, διότι ὅπως λέγει ἡ Γραφή, «διδάξει Κύριος πραεὶς ὁδοὺς αὐτοῦ» (Ψαλμ. κδ' 9) ἡ πρόξενος τῆς ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν, τὸ θάρρος τῆς προσευχῆς, ἡ περιοχὴ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, διότι ὁ Κύριος λέγει: «Ἐπὶ τίνα ἐπιβλέψω, ἀλλ' ἢ ἐπὶ τόν πρᾶον καί ἡσύχιον»; (πρβλ. Ἦσ. ξς' 2).

Ἡ πραότης εἶναι συνεργός στήν ὑπακοή, ὁδηγός στήν ἀδελφосσύνη, χαλινός τῆς μανίας, κόψιμο τοῦ θυμοῦ, μίμησις τοῦ Χριστοῦ, ιδιότης τῶν Ἀγγέλων, δεσμός τῶν δαιμόνων, ἀσπίδα κατὰ τῆς πικρᾶς ὀργῆς.

Στίς καρδιές τῶν πρᾶων θά ἀναπαύεται ὁ Κύριος, ἐνῶ ἡ ταραχώδης ψυχὴ εἶναι ἡ καθέδρα τοῦ διαβόλου. «Οἱ πραεὶς κληρονομήσουσι τὴν γῆν». (Ματθ. ε' 5) μᾶλλον θά γίνουν κυρίαρχοί της, ἐνῶ οἱ ὀργίλοι καί θυμῶδες ἄνδρες θά ἐξορισθοῦν ἀπὸ τὴν γῆ τους.

Ἰωάννου τοῦ Σιναΐτου Συγγραφέως τῆς Κλίμακος Λόγος ΚΔ' «Περί πραότητος καί ἀπλότητος»

Ο ΙΕΡΟΜΑΡΤΥΡΑΣ ΚΑΙ ΕΘΝΟΜΑΡΤΥΡΑΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΙΣΑΜΟΥ ΚΑΙ ΣΕΛΙΝΟΥ ΜΕΛΧΙΣΕΔΕΚ ΔΕΣΠΟΤΑΚΗΣ

αείμνηστος καθηγητής Μανούσος Μανούσας, επιφανής ιστορικός του Μεσαιωνικού Έλληνισμού, δίδει μία ανάγλυφη εικόνα του Κρητικού αγώνα κατά την επανάσταση του 1821 «Ο αγώνας της Κρήτης τόν καιρό του '21, γράφει, στάθηκε αντίξιος του γενικότερου έθνικού αγώνα για την Έλληνική ανεξαρτησία και παρουσιάζει πολλές αναλογίες με αυτόν σε πρόσωπα και γεγονότα. Αν η επαναστατημένη Ελλάδα έβγαλε ένα Ρήγα Βελεστινλή, ή Κρήτη ανέδειξε ένα Δασκαλογιάννη... Είχε τό Σούλι της ή Ελλάδα μά και ή Κρήτη είχε τό δικό της, τά άπάτητα Σφακιά. Οί σφαγές της Χίου και τών Ψαρών έχουν την αντίστοιχία τους στην τραγωδία σίς σπηλιές της Μιλάτου και του Μελιδονίου. Όπως ό Πατριάρχης Γρηγόριος ό Ε΄ ήταν από τά πρώτα θύματα του αγώνα, τό ίδιο και ό Μητροπολίτης Κρήτης Γεράσιμος μαζί με τούς περισσότερους Έπισκόπους του νησιού...»¹

Τήν μορφή του Ίερομάρτυρα και Έθνομάρτυρα Έπισκόπου Κισσάμου και Σελίνου Μελχισεδέκ Δεσποτάκη θά προσπαθήσουμε νά παρουσιάσουμε σήμερα μέ άφορμή την ήμέρα του μαρτυρίου του πού έγινε σίς 19 Μαΐου του έτους 1821, ήμέρα της Αναλήψεως.

Στή διάρκεια της δισχιλιετούς ιστορικής πορείας της Έκκλησίας τό μαρτύριο υπήρξε ή ουσιαστικότερη έκφραση της αυτοσυνειδησίας της. Αν εξαίρσει κανείς τούς τρεις πρώτους Χριστιανικούς αιώνες, ή περίοδος εκείνη πού έχει νά παρουσιάσει τούς περισσότερους μάρτυρες είναι ή περίοδος της Τουρκοκρατίας.

Σέ αυτή την ιστορική περίοδο τό μαρτύριο βρίσκει την ουσιαστικότερη έκφρασή του στους Νεομάρτυρες, πού αποτελούν ένα από τά σημαντικότερα κεφάλαια της νεοελληνικής μας διάρκειας. Οί νεομάρτυρες υπέστησαν τή σκληρότερη δοκιμασία για τή Χριστιανική όμολογία κατά τή χρονική περίοδο από την άλωση της Κωνσταντινουπόλεως μέχρι της άπελευθερώσεως του Έλληνικού Έθνους από τόν τουρκικό ζυγό. Οί Νεομάρτυρες αποτελούν τά νέα θύματα στό βωμό της πίστεως και τή νέα προσφορά της Έκκλησίας στό ιδανικό της έλευθερίας, της Θρησκευτικής και της Έθνικής. Καί θυσίασαν τήν ζωή τους για νά προασπίσουν τήν Έλευθερία και τήν ευγένεια της πίστεως μας. Η προσφορά τών Νεομαρτύρων στό υπόδουλο γένος, υπήρξε άναμφισβήτητα τεράστια, άφου, όπως πολλοί ιστορικοί έρευνητές έχουν έπισημάνει, μέ τήν θυσία της ζωής τους ανέκοψαν τό κύμα του έξιολαμισμού και μέ τό θάνατό τους έγιναν σύμβολα αντίστάσεως του λαού. Τό πνεύμα της αυτοθυσίας τους παραδειγματίζε τό λαό, τόνωνε τό φρόνημά του και γιγάντωνε τήν έθνική του συνείδηση. Ταυτόχρονα τό αξιοθαύμαστο παράδειγμά τους άπέβη καινούρια πηγή πνευματικής ένδυναμώσεως τών Χριστιανών

1. Βλ. σχετικώς C. Gerola – K. Λασιθιωτάκη, Τοπογραφικός Κατάλογος τών τοιχογραφημένων Έκκλησιών της Κρήτης, άριθμ. 30.

Του Αίδεσιμολ. Γεωργίου Σπανουδάκη Έφημερίου Σκουτελώνος Κισάμου

στόν αγώνα τους για τή διατήρηση της Θρησκευτικής και Έθνικής έλευθερίας.

Ο Μελχισεδέκ Δεσποτάκης καταγόμενος από τό Ηράκλειο της Κρήτης σε νεαρή ηλικία γίνεται μοναχός και μεταβαίνει εις τίς παραδουνάβιες ήγεμονίες και στην πόλη Ίασίου της Ρουμανίας μαθητεύει άνώτερες σπουδές κοντά στον διδάσκαλο Κλεόβουλο. Τόν Ίανουάριο του 1818 χειροτονήθηκε Έπίσκοπος της Έπισκοπής Κισσάμου και Σελίνου διαδεχόμενος τόν Ίωαννίκιο. Γενναίος και μέ άκμαίο έθνικό φρόνημα είχε μνηθεί εις τά της Φιλικής Έταιρείας από τόν εκ Κίου της Μικράς Άσίας Πάγκαλο Βαρνάβα. Αναδείχθηκε πρωτεργάτης της επαναστά-

Ο τόπος μαρτυρίου, ή πλατεία Σπλαντζιας, πού στά χρόνια της Τουρκοκρατίας ήταν ή Τουρκική συνοικία. Διακρίνεται ό πλάτανος πού άπαγχονίστηκαν οι Άγιοι.

σεως του 1821 άφου μύησε εις τά της Φιλικής Έταιρείας τούς Καλλίνικο τόν Βεροία, Ίεροδιάκονο και διδάσκαλο, τόν Γεώργιο Γερακάκη από την Κυδωνία, τόν ιατρό Παπα-Άντώνη Παναγιωτάκη από την Άγία Ειρήνη Σελίνου, τόν αγωνιστή Γεώργιο Μπενή ή Κριάρη από τό Κουστογέρακο, τόν Ίάκωβο Κουμή από την Σπίνα, τόν Σελινιώτη Γεώργιο Μαρκέτο, τόν Ίωάννη Γερανιώτη από τό Γεράνι Κυδωνίας και τόν Σελινιώτη Φραγκιά Τσισκάκη, ό όποιος είχε έρθει από την Μ. Άσία. Γενναίου και άτρόμητου χαρακτήρα ό Έπίσκοπος απέκρουε άπόητα πολλές και άδικες απαιτήσεις τών Τούρκων Γεντισάρων.

Ἐφρόντιζε, ὅπως σημειώνει ὁ Κριτοβουλίδης εἰς τὰ ἀπομνημονεύματά του² «...διὰ τῆς δυνάμεως τῶν Σουλτανικῶν διαταγμάτων, διὰ τῆς ὁποίας περιεβάλετο ὡς θρησκευτικός ποιμενάρχης, νά καταστήσῃ τὴν ταπεινὴν τοῦ λογικοῦ ποιμνίου του θέσιν ἀνωτέραν τῆς ἀγρίας καὶ θηριώδους τυραννίας. Ἐνεκα δὲ τῆς πρὸς τοὺς Τούρκους παρρησίας του, οὗτοι ἐζήτουν εὐκαιρίαν, ὅπως δολοφονήσουν αὐτόν».

Ὁ ἀγωνιστὴς Παναγιώτης Κριάρης εἰς τὴν Ἱστορία του ἀναφέρει τὸ ἐξῆς περιστατικόν. Στὰ μέσα Ἀπριλίου τοῦ 1821 ὁ Ἐπίσκοπος βρισκόταν σὲ περιοδεῖα στὴν ἐπαρχία Σελίνου καὶ ἐπισκέφθηκε τὸ χωριὸ Μονή. Στὴν οἰκία τοῦ Ἱερέα Μπαλῆ ἢ Μπαλοπατέρα ὁργανώθηκε σύσκεψη μὲ θέμα τὴν προγραμματιζόμενη ἐπανάσταση στὴν Κρήτη. Ἀνάμεσα στοὺς καλεσμένους ἦταν καὶ ὁ Γεώργιος Μπενῆς ἢ Κριάρης. Τότε εἰσηλθε ἀπρόσκλητος ὁ διαβόητος γιὰ τὴν ἀγριότητά του Γενίσαρος τοῦ Σελίνου Τσοῦνος καὶ ἀφοῦ χαίρεται ἐκάθισε καὶ ἄρχισε νά ζητᾶ μὲ βίαιο τρόπο πληροφορίες ἀπὸ τὸν Ἱερέα γιὰ τὴν αἰτία τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Ἐπισκόπου. Κάποια στιγμή ὁ Γενίσαρος στράφηκε ἀπειλητικὰ κατὰ τοῦ Ἐπισκόπου κρατῶντας τὴν πιστόλα του καὶ σημαδεύοντάς τον στὸ στήθος. Ἐγκαίρως παρέμβηκε ὁ Κριάρης καὶ μὲ ταχύτητα ἔσπρωξε τὴν πιστόλα τοῦ Τούρκου τὴν στιγμή πού ἐκπυρσοκροτοῦσε. Ἡ σφαιρα ἀστόχησε καὶ ὁ Ἐπίσκοπος γλύτωσε ἀπὸ βέβαιο θάνατο. Ἀφόπλισαν κατόπιν τὸν Τούρκο καὶ τὸν ἔδιωξαν ἀπὸ τὴ σύναξη.³

Η ΣΥΛΛΗΨΗ

ΚΑΙ Ο ΜΑΡΤΥΡΙΚΟΣ ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ

Κατὰ τὰ μέσα περίπου τοῦ Μαΐου τοῦ 1821 οἱ Τούρκοι τῶν Χανίων γνωρίζοντας ἤδη τίς κινήσεις τοῦ Ἐπισκόπου στὴν ἐπαρχία τοῦ Σελίνου, μόλις αὐτὸς ἐπέστρεψε στὴν ἔδρα τῆς Ἐπισκοπῆς του πού τὰ χρόνια ἐκεῖνα ἦταν τὸ χωριὸ Ἐπισκοπή Κισάμου καὶ μὲ μητροπολιτικὸ ναὸ τὴν ἀρχαία Ἐκκλησία τῆς Ροτόντας (Μιχαὴλ Ἀρχάγγελος),⁴ παρουσιάστηκε εἰς τὸν Τούρκο διοικητὴ τῶν Χανίων, τὸν Σεριφ Πασᾶ, καὶ ἀπαίτησαν τὴν σύλληψη καὶ τὴν φυλάκιση τοῦ Ἐπισκόπου. Ὁ πασᾶς ὑπακούοντας στίς ἀπαιτήσεις τοῦ ὄχλου διέταξε νά συλληφθῆ ὁ Μελχισεδέκ μὲ τὴν κατηγορία «ὅτι περιήρχετο τὴν ἐπαρχία του, κινῶν τὸν λαὸν τῶν Χριστιανῶν εἰς ἀποστασίαν». Στίς φυλακὲς τῶν Χανίων πού τὸν ὀδήγησαν τὸν ἔκλεισαν στὸ φρούριο τῆς Σπλάντζιας (Τουρκικῆς συνοικίας τότε) μαζί μὲ τὸν Ἱεροδιάκονο Καλλίνικο, τὸν ὁποῖο μισοῦσαν οἱ Τούρκοι γιὰ τὸ νέο τρόπο διδασκαλίας πού ἐφάρμοζε καὶ ἐμπαικτικῶς τὸν ἀποκαλοῦσαν «Νιζαμζετιτλήν». Αὐτὸν τὸν συνέλαβαν εἰς τὸ χωριὸ Περιβόλια Κυδωνίας καὶ εἰς τὴν οἰκία τοῦ Κωνσταντίνου Γερακάκη.

Εἰς τοὺς φυλακισμένους Ἐπίσκοπο καὶ Διάκονο οἱ Τούρκοι ἀποφάσισαν σὲ αὐτοὺς πρῶτα νά δώσουν τὸ πρῶτο σημεῖο ὅσων μελετοῦσαν νά κάνουν κατὰ τῶν Χριστιανῶν τῆς Κρήτης. Ἦλπιζαν ὅτι μὲ τρομοκρατία καὶ σφαγὲς ἀμάχων θά καταπνίξουν τὸ μελετώμενο ἐπαναστατικὸ κίνημα. Ὁ τουρκικὸς ὄχλος μὲ ἀλλαλαγμούς καὶ ὀχλαγωγία ἀπαίτησε ἀπὸ τὸν πασᾶ τὴν παράδοση στὰ χέρια τους τῶν κρατουμένων. Ὁ πασᾶς ἔδωσε τὴν ἄδεια καὶ ἀφήνουμε σὲ αὐτόπτες μάρτυρες τῶν γεγονότων νά μᾶς δώσουν τὴν

2. Βλ. σχετικῶς Στεργίου Γ. Σπανάκη, Μνημεῖα τῆς Κρητικῆς Ἱστορίας, τόμ. V, σελ.135.

3. Κρητικά Χρονικά 1, σελ. 400.

4. Μαρία Χαιρέτη, «Ἡ ἀπογραφή τῶν Ναῶν καὶ τῶν Μονῶν τῆς περιοχῆς τῶν Χανίων τοῦ ἔτους 1637» Ἐπετηρὴς Ἐταιρίας Βυζαντινῶν σπουδῶν 36, 1968, σελ. 35-338.

ΧΡΙΣΤΟΣ & ΚΟΣΜΟΣ..... 80

συνέχεια τοῦ μαρτυρίου.

«Τὸν ἐπίσκοπον αὐτόν μετὰ πικροτάτας κολάσεις ἀπηγχόνισαν, ἀφοῦ πρῶτα τὸν περιτριγύρισαν εἰς τὰ σοκάκια τῆς πόλεως (Χανίων) γυμνόν, τίλλοντες καὶ ἀνασπῶντες τὰς τρίχας τῶν γενείων του καὶ κατακυτῶντες τον κατὰ κεφαλῆς... Τέλος κρεμάσαντες, ἐξόρυσαν καὶ τοὺς ὀφθαλμούς του, μεληδόν κατακόψαντες τὸ μακάριον ἐκεῖνον σῶμα του, καίτοι νεκρόν. Τὰ ἴδια ταῦτα κατεπράξαντο καὶ εἰς τὸν μακαρίτην διδάσκαλον καὶ Διάκονον Καλλίνικον», ἔγραψαν οἱ Κρῆτες Φιλικοὶ πρὸς τοὺς Ὑδραῖους τὴν 25^η Μαΐου 1821.

Ὁ Γάλλος πρόξενος Χανίων, αὐτόπτης μάρτυρας τοῦ μαρτυρίου μᾶς διέσωσε στίς σημειώσεις τοῦ ἀρχείου τοῦ Γαλλικοῦ Προξενείου Χανίων, ὅτι ὁ Μελχισεδέκ τίς τελευταῖες στιγμὲς τῆς ζωῆς του ἐφώνασε «Φᾶτε θεριά τίς σάρκες μου μὰ τὸ πνεῦμά μου, πού παραδίδω σήμερα στὸν Πλάστη μου, δέν μπορεῖτε νά μοῦ τὸ βλάψετε. Ἐχω ἐλπίδα σταθερά πὼς ὁ Θεὸς θά τιμωρήσει τὴν κακία σας πολὺ γρήγορα, γιατί χύνετε ἄδικα τῶν Χριστιανῶν τὸ αἷμα». Ὁ περιηγητὴς Pashley ἀναφέρει πὼς «.....ὁ Ἐπίσκοπος Κισάμου παρεδόθη εἰς τὴν μῆνιν τοῦ ὄχλου ὅστις ἄνευ διακρίσεως εἰς τὸ ἀξίωμα του, τὸν ἔσυρεν ἀπὸ τὴν γενειάδα ἡμίγυμνον διὰ μέσου ὄλης τῆς πόλεως καὶ τὸν ἀπηγχόνισε θηριωδῶς εἰς τὴν ὁδὸν πρὸς τὴν μητροπολὶν του. Ἀδυνατῶ νά περιγράψω τὴν ἀγρίαν χαρὰ τοῦ ὄχλου καὶ ἀκόμα ὀλιγότερον τὴν ἀγανάκτησιν τῶν δημίων, οἵτινες παρά τὰς θηριωδίας των δέν ἠδυστήθησαν νά κάμψουν τὸ φρόνημα τοῦ δυστυχοῦς καὶ ἀξίου καλυτέρας τύχης Ἐπισκόπου...»⁵

Τὸν Ἐπίσκοπο Κισάμου Μελχισεδέκ καὶ τὸν Ἱεροδιάκονο Καλλίνικο κρέμασαν «μὲ ἀνεκδιήγητον καταισχύνην» στὸν Πλάτανο τῆς Πλατείας Σπλάντζιας στὰ Χανιά στίς 19 Μαΐου 1821 ἡμέρα τῆς ἑορτῆς τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Κυρίου. Ἐκεῖ πρὶν ἀρκετὰ χρόνια στήθηκε ἀναμνηστικὴ πλάκα στὴν ὁποία ἀναγράφεται: «**ΣΤΙΣ 19 ΜΑΪΟΥ ΤΟΥ 1821 ΟΙ ΤΟΥΡΚΟΙ ΕΚΚΡΕΜΑΣΑΝ ΣΕ ΑΥΤΟΝ ΤΟΝ ΠΛΑΤΑΝΟ ΤΟΝ ΕΠΙΣΚΟΠΟ ΚΙΣΑΜΟΥ ΜΕΛΧΙΣΕΔΕΚ ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΑΛΛΙΝΙΚΟ ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟ ΕΚ ΒΕΡΟΙΑΣ. ΑΙΩΝΙΑ Η ΜΝΗΜΗ ΤΩΝ ΜΑΡΤΥΡΩΝ**».

Στίς 21 Σεπτεμβρίου 2000 τὸ Οἰκουμενικὸ μας Πατριαρχεῖο μὲ Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ Πράξη κατέταξε εἰς τὸ Ἁγιολόγιο τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τὸν Ἱερομάρτυρα καὶ Ἐθνομάρτυρα Ἐπίσκοπο Κισάμου καὶ Σελίνου Μελχισεδέκ καθὼς καὶ ὄλους τοὺς Ἐπισκόπους καὶ ὄσους κληρικούς καὶ λαϊκοὺς μαρτύρησαν μαζί τους ἀπὸ τοὺς Τούρκους κατὰ τὰ ἔτη 1821 καὶ 1822.⁶

5. Νικ. Β. Τωμαδάκης, «Κρητικά τοπωνύμια» Ἀθηνᾶ 80, 1985-1989 σελ.220 (Νεοελληνικά Δοκίμια καὶ Μελέται, τόμ. 3 σελ. 359). Ὁ ἴδιος, «Γλωσσικὴ στρωματογραφία τῆς Κρήτης εἰς τὴν τοπωνυμικὴν καὶ ὀνοματολογικὴν παράδοσιν», Πεπραγμένα τοῦ βου Διεθνοῦς Κρητολογικοῦ Συνεδρίου, τόμ. Γ' σελ. 547 (Νεοελληνικά Δοκίμια καὶ Μελέται τόμος 3, σελ. 405). Ὁ ἴδιος, «Κρητικά τινὰ ἀγιώνυμα», Ἀθηνᾶ 80,1985-1989, σελ. 98 (Νεοελληνικά Δοκίμια καὶ Μελέται, τόμ. 3 σελ. 357). Ὁ ἴδιος «Ἐκκλησιαστικὰ τοπωνύμια καὶ ὀνόματα Μονῶν-Ναῶν καὶ εἰκόνων τῆς Κρήτης», Κρητολογία, τεῦχος VII 1978 σελ.43.

6. Χαράλαμπος Π. Χαράλαμπάκης «Ὀνοματολογία τῶν χωριῶν τῆς Κρήτης. Τὸ χωριὸ Πανέθημος». Κρητικὸς Ἀστὴρ τεῦχος 68, 20-11-1909 σελ. 534-535.

Ἡ καταληκτῆρια γιορτὴ τῶν Παραδοσιακῶν ὀργάνων τοῦ Ὁδείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κισάμου καί Σελίνου.

Τοῦ κ. Ἀθανασίου Δεικτάκη
Λογοτέχνη

Πέμπτη 26 Ἰουνίου 2008.

Μερικές δεκάδες παιδιά ξεδίπλωσαν τό ταλέντο τους στό θαυμάσιο χώρο «Ενόραση» τῆς Ἱ. Μητροπόλεως μας.

Ἦταν οἱ μαθητές τῶν παραδοσιακῶν ὀργάνων τοῦ βιολιοῦ καί τοῦ λαγούτου.

Ὁ ὑπεύθυνος τοῦ Ὁδείου π. Ἀντώνιος Κουμῆς ἔκανε τήν ἐναρξή τῆς βραδυᾶς μέ σύντομη ἀναφορά στήν ἱστορία τοῦ Ὁδείου.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ.κ. Ἀμφιλόχιος εὐλόγησε στό τέλος, εὐχαρίστησε καί συνεχάρη τόν ὑπεύθυνο, δασκάλους καί μαθητές.

Ἐπαιξαν ὅλα τά παιδιά μαζί καί ἕνα-ἕνα χωριστά. Ὁ δάσκαλος τοῦ βιολιοῦ Μιχάλης Παπαδάκης παρουσίασε τούς μαθητές του καί ἀντίστοιχα ὁ δάσκαλος τοῦ λαούτου Χαρίλαος Βλαστάκης παρουσίασε τούς μαθητές τοῦ λαούτου.

Ἡ «Ενόραση» πλημύρισε μελωδία καί παράδοση. Καί οἱ ἀρχάριοι καί οἱ προχωρημένοι μιά πρόοδο εἶχαν νά ἐπιδείξουν. Κι ἄς ἦταν ἄλλοι μαθητές τῶν τριῶν μηνῶν καί ἄλλοι μερικῶν χρόνων.

Ὅλα τά παιδιά ἔλαμπαν ἀπό χαρά καί πόσο περισσότερο οἱ δάσκαλοι τους γιά τόν πλοῦτο τοῦ Κισαμίτικου πολιτισμοῦ!

Τό Ὁδεῖο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κισάμου καί Σελίνου εἶναι ἀναγνωρισμένο ἀπό τό Κράτος τώρα καί 10 χρόνια, ἀπό τό 1998. Προσφορά καί εὐλογία στόν τόπο μας.

Ἡ τέχνη τοῦ Ἀπόλλωνα ἑκατό καί πλέον παιδιά ἀπασχολεῖ. Ἔχουν τόν ἔρωτα καί τό μεράκι, ἔχουν τό ὄραμα μιᾶς ψυχικῆς καλλιέργειας. Ἐκτός ἀπό τά παραδοσιακά ὄργανα πού θαυμάσαμε καί χειροκρατήσαμε, ἔχομε καί τμήμα Βυζαντινῆς Μουσικῆς μέ εἴκοσι παιδιά. Διδάσκονται ἀκόμα πιάνο, ἄρμόνιο, κιθάρα ἀκορντεόν κ. ἄ.

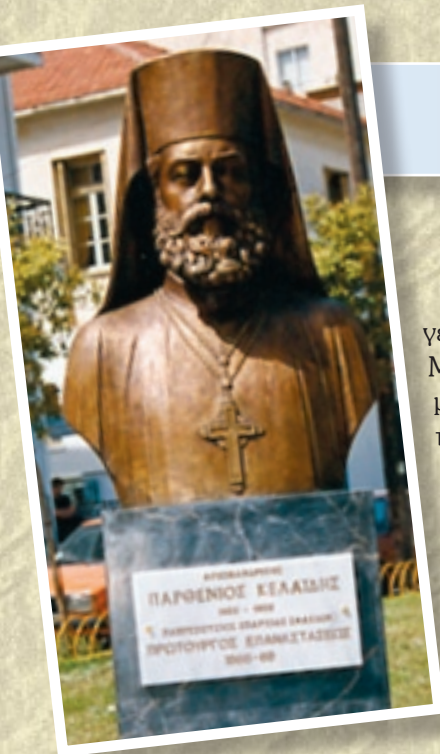

Ὁ Γιώργης Μυλωνάκης, ὁ Λευτέρης Κουμῆς, ἡ Ἀρετή Καμηλάκη, ὁ Στρατῆς Σκαράκης, ὁ Γιάννης Μενεγάκης, ὁ Ἀντώνης Κατζάκης καί ἄλλοι διαπρέπουν σάν ἐλεύθεροι ἐπαγγελματίες βιολάτορες. Ἡ Ἐλευθερία Πατσουράκη, ὁ Ὀδυσσεύς Πατεράκης, ἡ Χριστίνα Πασχάλη, ἡ Γκλόρια Λαθουράκη κ. ἄ. ἀνοιξαν φτερά στόν κλασσικό τομέα καί πέταξαν.

Τά συγχαρητήρια καί τήν εὐγνωμοσύνη μας στόν Δ/ντή π. Ἀντώνιο Κουμῆ πού ἀνιδιοτελῶς προσφέρει τίς ὑπηρεσίες του, στόν καλλιτεχνικό Δ/ντή κ. Γιάννη Μπουχαλάκη καί τούς λοιπούς συνεργάτες.

Νά σημειώσουμε τέλος πώς ἡ ἐκδήλωση πού θαυμάσαμε καί παρακολουθήσαμε εἶναι μία ἀπό τίς πολλές πού ἔχομε ἀπολαύσει.

Ἄρχιμ. Παρθένιος Κελαϊδῆς

Ὁ Παναγιώτης Κελαϊδῆς γεννήθηκε τό 1830 στό χωριό Μουρί Σφακίων καί ἐκάρη μοναχός τό 1853, παίρνοντας τό ὄνομα Παρθένιος. Ἦταν μοναχός τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Γωνιάς Κισάμου, ὅπου καί ἐργάστηκε πυρετωδῶς γιά τήν προετοιμασία τῆς Μεγάλης Κρητικῆς Ἐπανάστασης τοῦ 1866. Ὑψώνει τήν ἐπαναστατική σημαία, ὀρκίζει τούς πολεμιστές καί ὡς Γενικός Πληρεξού-

σιος Κρήτης, μαζί μέ τόν Ἡγούμενο τῆς Ι.Μ. Γωνιάς Παρθένιο Περίδη, ἀναλαμβάνουν τή σύνταξη καί διεκπεραίωση τῆς ἀλληλογραφίας τοῦ Ἀγῶνα μέ τούς προξένους καί διπλωμάτες. Γιά ὅλα αὐτά, ἡ Γενική Συνέλευση Κρητῶν μέ ἔγγραφη ἀπόφασή της (πού φυλάσσεται στό Ἱστορικό Ἀρχεῖο Κρήτης) τόν χαρακτηρίζει πρωτοεργό τοῦ Παγκρήτιου ἐκείνου ξεσηκωμοῦ.

Σέ ὅλη τή διάρκεια τῆς τρίχρονης Ἐπανάστασης, ὁ φλογερός πατριώτης ἦταν Πληρεξούσιος τῆς ἐπαρχίας Σφακίων στή Γενική Συνέλευση τῶν ἐπαναστατημένων Κρητικῶν. Πολεμιστής, ἱερωμένος ἀλλά καί λόγιος (συνέτασσε ὑπομνήματα πρὸς τίς Μεγάλες Δυνάμεις, ζητώντας μέ ἐπιχειρήματα νά βοηθήσουν τούς Κρητες), συνέβαλε τά μέγιστα στόν ἱερό Κρητικό Ἀγῶνα.

Μετά τόν τερματισμό τῆς ἐθνικῆς ἐκείνης προσπάθειας, συνελήφθη γιά τή δράση του ἀπό τίς τουρκικές Ἀρχές κατοχῆς, τελικά ὁμως δραπετεύσε στό ἐξωτερικό, ὅπου ὑπηρέτησε ὡς ἐφημέριος τῆς Ἑλληνικῆς (ὀρθόδοξης) Κοινότητας τῆς Τερνέστης. Ἐπιδιώκει τή σύνδεση τοῦ Κρητικοῦ Ζητήματος μέ τίς εὐρύτερες ἐπαναστατικές διεργασίες τῶν Βαλκανίων καί τή γνωστοποίησή του στήν Εὐρώπη. Δημιουργεῖ σχέσεις, ἐπισκέπεται καί ἐπικοινωνεῖ μέ εὐρωπαίους Ἡγέτες, γιά νά προωθήσει τίς Κρητικές διεκδικήσεις, προσεγγίζει Κρητες ἐξόριστους καπετάνιους καί προωθεῖ ἐπανάσταση παράλληλη μέ αὐτή τῆς Βοσνίας. Παραιτήθηκε ἀπό τήν θέση του καί προπαρασκεύασε τό κίνημα τοῦ 1877 καί γι' αὐτό ἦλθε στήν Ἑλλάδα, βοήθησε δέ καί χρηματικά τόν ἀγῶνα. Γι' αὐτήν τήν τελευταία δραστηριότητα, ἔχει χαρακτηριστεῖ ὡς «ὑποκινητής καί ἐξωτερικός Ἀρχηγός τῆς μετέπειτα Κρητικῆς Ἐπανάστασης τοῦ 1877-78».

Τό Κρητικό Ζήτημα, χάρις στίς πρωτοβουλίες τοῦ Παρθενίου Κελαϊδῆ, βρίσκει ὑποστηρικτές τούς πρωτεργάτες τῆς ἐθνικῆς ἐνοποίησης στήν Ἱταλία. Σχετίσθηκε μέ τόν Ἱταλό πρωθυπουργό Crispi καί τόν γερουσιαστή Galli, συνέταξε πολλά ὑπομνήματα πρὸς Ἕλληνες καί ξένους, ἐπισκέφθηκε - χάρις τῶν κρητικῶν ὑποθέσεων - τά Εὐρωπαϊκά

Τῆς κ. Ζαχαρένιας Σημανδράκη Προϊσταμένης Ἱστορικοῦ Ἀρχείου Κρήτης

κέντρα καί δημοσίευσε σχετικά ἄρθρα στόν Εὐρωπαϊκό Τύπο. Διαπρεπεῖς ἄνδρες τῆς ἐποχῆς ἐπικοινωνοῦν μαζί του καί δηλώνουν τήν ὑποστήριξή τους πρὸς τήν ἐπαναστατημένη Κρήτη.

Μέ τό τέλος τῆς Ἐπανάστασης καί τή Σύμβαση τῆς Χαλέπας, ὁ Παρθένιος ἀναχώρησε καί πάλι γιά τήν Εὐρώπη καί ἐγκαταστάθηκε στό Λιβόρνο τῆς Ἱταλίας τό 1878, ὡς ἐφημέριος τῆς ἐκεῖ Ἑλληνικῆς κοινότητας. Τό 1880, ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης τόν ἐξέλεξε Ἐπίσκοπο Κισάμου καί Σελίνου καί τό Πατριαρχεῖο Κωνσταντινουπόλεως ἐπεκύρωσε τήν ἐκλογή. Ὁ Παρθένιος ὅμως ἀρνήθηκε τήν ὑψίστη αὐτή τιμή, διότι (ὅπως ἀπάντησε) «κρίνει ὅτι εὐρισκόμενος εἰς τό ἐξωτερικόν, θά προσφέρει περισσότερα εἰς τό ἐθνικόν θέμα τῆς ἀπελευθέρωσης τῆς Κρήτης, ἀπό ὅσα καθήμενος εἰς τόν ἐπισκοπικόν θρόνον».

Κατά τήν διάρκεια τῆς παραμονῆς του στήν Ἱταλία, γνωρίστηκε μέ τόν Σπυρίδωνα Ζαμπέλιο, διαπρεπιῆ ἐρευνητή μεσαιωνικῶν ἐγγράφων καί συγγραφέα ἱστορικῶν βιβλίων, ἀπό τήν Λευκάδα, ἀλλά καί τήν πάμπλουτη ἡλικιωμένη Ἱταλίδα σύζυγό του, Λουτσία Κροβάτζι. Ἡ ἄτεκνη Ἱταλίδα ἐθαύμαζε τόν Ἕλληνα κληρικό γιά τίς συνεχεῖς προσπάθειές του γιά τήν ἀπελευθέρωση τῆς Κρήτης, ἀλλά καί τόν ἀφιλοκερδῆ χαρακτήρα του. Ἔτσι, ὅταν ἔμεινε χήρα, τοῦ ζήτησε νά διαχειρισθεῖ τήν μεγάλη περιουσία της, ἐκείνος ὁμως τῆς συνέστησε νά ἀφήσει μέ διαθήκη τήν περιουσία της στήν ἐπαρχία Σφακίων, μέ τήν ἐντολή νά κτισθοῦν σχολεῖα σέ ὅλα τά χωριά, καί νά πληρώνονται ἀπό τούς τόκους τῶν ὑπολοίπων, οἱ δάσκαλοι. Τελικά, τό ποσό τῆς δωρεᾶς της (περίπου 200 χιλιάδες χρυσά φράγκα, ποσό κυριολεκτικά ἀστρονομικό καί ὄχι μόνο γιά τήν ἐποχή ἐκείνη) συγχωνεύθηκε μέ τήν δωρεά τοῦ ἄλλου μεγάλου Εὐεργέτη τῶν Σφακίων, τοῦ Γεωργίου Ξενουδάκη, τήν ὁποία εἶχε καταλείπει τήν ἴδια ἐποχή καί γιά τόν ἴδιο σκοπό.

Μετά τά γεγονότα τοῦ 1889 ὁ Παρθένιος ἦλθε στήν Κρήτη. Τό 1890, οἱ πληρεξούσιοι Κρήτης τόν διορίζουν Γενικό Πληρεξούσιο, μέ ἐντολή νά περιέλθει τήν Εὐρώπη γιά νά προβάλλει καί πάλι τό Κρητικό Ζήτημα. Τό 1892 πεθαίνει ὁ ἀδελφός του καί παρά τό γεγονός ὅτι κατεζητεῖτο, ἀφοῦ οἱ Τούρκοι τόν εἶχαν ἐπικηρύξει, ἐπιστρέφει στήν Κρήτη γιά τήν κηδεία καί μετά πηγαίνει στή Μονή τῆς Γωνιάς Κισάμου, ὅπου ἦταν παλαιότερα καλόγερος. Προδίδεται ὁμως ἡ ἐκεῖ παρουσία του καί τό μοναστήρι περικυκλώνεται ἀπό ἰσχυρή δύναμη τῶν Τούρκων. Ὁ Παρθένιος κατορθώνει τήν τελευταία στιγμή νά διαφύγει ἀπό τήν πίσω πλευρά μέ ἓνα σχοινί πού κρέμασε στό παράθυρο καί καταδιωκόμενος, φθάνει στό χωριό Σπηλιά Κισάμου.

Καταφεύγει στο σπίτι του γέρο Μεσάρχου (παππού του σημερινού Μητροπολίτη Σφακίων Ειρηναίου), στη συνοικία Μεσαρχιανά και κρύβεται σε ένα πήλινο πιθάρι, μισοσκεπασμένο από βάτα., δίπλα στο πατητήρι, λίγο έξω από την αυλή, ενώ ο γέρο Μέσαρχος έρριξε πάνω του ένα δεμάτι άχυρα. Οί εξαγριωμένοι Τούρκοι του άποσπάσματος πού έφθασαν στο μεταξύ, έφαχναν παντού, κτυπούσαν τά βάτα και τόν γύρω χώρο, φωνάζοντας: «Γκιαούρ παπᾶ, θά σέ κάψωμε ζωντανό μόλις σέ βρούμε». Ό κληρικός προσευχόταν όλη αυτή τήν ώρα στην Παναγία τή Μυρτιδιώτισσα, προστάτιδα του χωριού, σε θαύμα τής οποίας απέδωσε τή σωτηρία του, αφού τελικά οί διώκτες του δέν τόν έντόπισαν και έφυγαν άπρακτοι.

Μετά τό γεγονός αυτό, ό Παρθένιος κάλεσε τούς Δημογέροντες τής Σπηλιάς και προσφέρθηκε νά δωρίσει στην θαυματουργή εκκλησία του χωριού 5.000 χρυσά νομίσματα, από τή μεγάλη περιουσία τής χήρας Ζαμπελίου, πού διαχειριζόταν. Οί Δημογέροντες όμως δέν δέχτηκαν, αφού θεώρησαν τό ποσόν άστρονομικό. Τόν παρεκάλεσαν όμως νά αγοράσει ένα κτήμα, νά τό προσφέρει στην εκκλησία και εκείνη νά καρπούται τά ένοίκια. Έτσι αγοράστηκε μία έκταση είκοσι στρεμμάτων περίπου στη θέση Κουμπέ Χανίων, πολύ κοντά στη σημερινή εκκλησία του Άγίου Στεφάνου, μέ ένα πηγάδι (μαγκανοπήγαδο) μέσα κι ένα σπιτάκι. Καί από τότε, άρχισε νά καρπούται ή εκκλησία τής Σπηλιάς τά ένοίκια από τό κτήμα. Όταν άργότερα ό Βενιζέλος μοίραζε τά εκκλησιαστικά και μοναστηριακά κτήματα σε άκτήμονες, ό τότε Πρόεδρος τής Κοινότητας Σπηλιάς Χα-

ρίδημος Σγουράκης και τό Έκκλησιαστικό Συμβούλιο, για νά μή χάσει τό χωριό τή δωρεά του Παρθενίου, μεταβίβασαν τό κτήμα τής εκκλησίας στην κυριότητα τής Κοινότητας, ή όποία συνεχίζει τήν είσπραξη τών έσόδων του κτήματος, ή άξία του όποιου υπερβαίνει σήμερα τό 1 δίσ.

Τό 1904, ένα χρόνο πριν από τό Κίνημα του Θερίσου, υπέβαλε μαζί μέ άλλους ύπόμνημα στον Πρίγκηπα, σχετικά μέ τήν άλαζονική και άυταρχική συμπεριφορά του, τήν «αύξανόμενη άγανάκτηση του Λαού» και για τό ένδεχόμενο μελλοντικού «έμφυλίου σπαραγμού». Ό Κελαϊδής εύρισκόμενος στην άντιπολιτευόμενη μερίδα του Πρίγκηπα Γεωργίου, καταδικάστηκε από τήν έπαρχιακή Έερά Σύνοδο για άνευλαβή συμπεριφορά. Δραπέτευσε και πήγε στον Πειραιά, έζησε για λίγο μέ τίς άδελφές του στον Άδάμαντα τής Μήλου και τελικά πέθανε τό 1905 στη Σύρο σε ήλικία 75 ετών. Η άλληλογραφία του μέ πολλές έπιφανείς προσωπικότητες κατατέθηκε στο Έστορικό Άρχείο Κρήτης, μέρος της δε έξέδωσε ό δικηγόρος Σταύρος Κελαϊδής, (Χανιά 1930).

Η Κρητική Πολιτεία, μέ έπίσημο κείμενό της «Άναγνωρίζει τας προς τήν Πατρίδα ύπηρεσίας του Παρθενίου Κελαϊδῆ. Κρίνει αυτόν άξιον εύγνωμοσύνης τής Πατρίδος ένεκα τών προς αυτήν κατά τας δεινάς περιστάσεις έκδουλεύσεις του». Η πόλη τών Χανίων και ή Χώρα Σφακίων τόν τίμησαν μέ τήν τοποθέτηση προτομών σε κεντρικές πλατείες, όπως επίσης και ή ευεργετημένη Σπηλιά, μέ τήν όνοματοθεσία όδοϋ στο χωριό σε είδική τελετή.

Γραμμή Τηλεφωνικής Συμπαράστασης Ηλικιωμένων

801 110 2822

(1 αστική μονάδα/κλήση)

- Χρειάζεσαι κάποιον να σε ακούσει;
- Κάποιον που θα σε καταλάβει και θα σε νιώσει;
- Υπάρχουν μέρες που κανείς δε σου τηλεφωνεί;
- Θα ήθελες να μιλήσεις σε κάποιον και να μοιραστείς τις ανησυχίες σου;

Καλώντας στο **801 110 2822** από Δευτέρα έως Παρασκευή μπορείς να μιλήσεις εμπιστευτικά σε κάποιον που θέλει να σε ακούσει

- Μονοδιά:
- Απομόνωση:
- Άνοσφάλεια:
- Υγεία:
- Άγχος:
- Θλίψη:
- Κακοποίηση:
- Πένθος:

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΚΙΣΣΑΜΟΥ & ΣΕΛΙΝΟΥ

ΑΝΝΟΥΣΑΚΕΙΟ ΙΔΡΥΜΑ

Ο ρόλος τῆς θρησκευτικῆς πίστεως στὴν ἀντιμετώπιση τῆς ἀσθένειας

Τὰ τελευταῖα χρόνια μελετᾶται ὄλο καὶ περισσότερο στὶς ἀνεπτυγμένες χώρες ἡ σχέση μεταξύ θρησκευτικότητας καὶ ἰατρικῆς, στὰ πλαίσια τῆς ἀναζήτησης νέων θεραπευτικῶν προσεγγίσεων γιὰ τὴν ἀνακούφιση τῶν ἀσθενῶν.

Εἰσαγωγή

Ἡ πνευματικότητα τοῦ ἀνθρώπου, αὐτὴ πού ἀναφέρεται σέ θρησκευτικὲς ἐνέργειες στὰ πλαίσια μιᾶς ὀργανωμένης θρησκευτικῆς κοινότητας, ὑπάρχουν ἐνδείξεις ὅτι σχετίζεται ὄχι μόνο μέ τὴν ἔκβαση προϋπάρχουσας νόσου, ἀλλὰ καὶ τὴν κατάσταση τῆς ὑγείας ἑνὸς ἀνθρώπου γενικότερα. Στὸ ἀντίθετο ἄκρο, εἶναι εὐρέως γνωστό, ὅτι σέ περιπτώσεις στείρας καὶ φανατικῆς προσήλωσης σέ θρησκευτικὲς πεποιθήσεις, καὶ ἰδίως σέ αἱρέσεις πού ἔρχονται σέ ἀντίθεση μέ σύγχρονες θεραπευτικὲς στρατηγικὲς, ὅπως ἡ ἄρνηση μεταγγίσης αἵματος στοὺς μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά, μπορεῖ νά ἔχουν ἀκόμη καὶ μοιραία κατάληξη γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ ἀσθενῆ. Παρὰ τὸ γεγονός, ὅμως, ὅτι πολλοὶ γιατροὶ δέν τίς ἐμπιστεύονται, ἡ θρησκεία καὶ ἡ πνευματικότητα φαίνεται ὅτι ὑπηρετοῦνται στὴν καθημερινὴ ἰατρικὴ πρακτικὴ, ὡς σημαντικὰ θεραπευτικὰ βοηθήματα.

Ἡ σχέση θρησκείας καὶ ἰατρικῆς στὴν πορεία τοῦ χρόνου

Ἡ στενὴ σχέση μεταξύ θρησκείας καὶ ἰατρικῆς ἐμφανίζεται σέ πολλοὺς λαοὺς. Ἀρχικά, στὴ μακρὰ διαδρομὴ τοῦ ἀνθρώπου ὑπῆρχαν περίοδοι πού τὸ ἴδιο πρόσωπο ἀσκοῦσε τὴν ἰατρικὴ παράλληλα μέ τὴν πνευματικὴ ἐξουσία. Αἰῶνες ἀργότερα, ἡ σχέση πνευματικότητας καὶ ἰατρικῆς φάνηκε ὅτι ἦταν μεγαλύτερη στὸ Χριστιανισμό, σέ σύγκριση μέ ἄλλες θρησκείες. Ἐπίσης, πολλὰ εἶναι τὰ παραδείγματα θαυμάτων πού σχετίζονται μέ ἴαση σοβαρῶν ἀσθενειῶν στὴν Καινὴ διαθήκη: «Καὶ μεταβάς ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς, ἦλθε παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἀναβάς εἰς τὸ ὄρος ἐκάθητο ἐκεῖ, καὶ προσῆλθον αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν χωλοὺς, τυφλοὺς, κωφοὺς, κυλλοὺς καὶ ἑτέρους πολλοὺς, καὶ ἔρριψαν αὐτοὺς παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς, ὥστε τοὺς ὄχλους θαυμάσια βλέποντας κωφοὺς ἀκούοντας, ἀλάλους λαλοῦντας, κυλλοὺς ὑγιεῖς, χωλοὺς περιπατοῦντας καὶ τυφλοὺς βλέποντας, καὶ

Τοῦ κ. Ἰωάννου Στεφανογιάννη
Συγγραφέως – Μοριακοῦ Ἐρευνητοῦ

ἐδόξαζον τὸν Θεόν τοῦ Ἰσραὴλ». (Μαθ. 15,29)

Τὸ ποσοστὸ τῶν θρησκευομένων ἀτόμων σέ διάφορες χώρες τοῦ κόσμου εἶναι σχεδόν ἀδύνατο νά ὑπολογιστεῖ. Εἰδικὰ στὴν Ἑλλάδα, σχεδόν τὸ 100% τοῦ πληθυσμοῦ δηλώνει ὅτι ἀνήκει σέ κάποιο θρήσκευμα, μέ τὸ συντριπτικὸ ποσοστὸ νά τάσσεται ὑπὲρ τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἐνῶ εἶναι ἄγνωστη ἡ ἀναλογία αὐτῶν πού παρακολουθοῦν τακτικὰ θρησκευτικὲς λειτουργίες. Ἀξίζει νά σημειωθεῖ ὅτι ἀπὸ τοὺς 300 οἰκογενειακοὺς γιατροὺς πού ρωτήθηκαν τὸ 1996 στὸ συνέδριο τῆς Ἀμερικανικῆς Ἐταιρείας Οἰκογενειακῆς Ἰατρικῆς, ποσοστὸ 90% δήλωσαν πεπεισμένοι ὅτι ἡ θρησκευτικὴ πίστη μπορεῖ νά βοηθήσει σοβαρὰ στὴν ἀντιμετώπιση πολλῶν νόσων, ἐνῶ τὸ 50% ἀνέφερε ὅτι πιστεύει ὅτι οἱ προσευχῆς τῶν συγγενῶν καὶ φίλων μποροῦν νά βοηθήσουν τοὺς ἀσθενεῖς, ὥστε νά βελτιωθεῖ ἡ ὑγεία τους! Ἄν ὑπολογίσουμε, μάλιστα, ὅτι τὰ ποσοστὰ αὐτὰ παρατηροῦνται στὴν Ἀμερικὴ, μιὰ χώρα μέ μεγάλο εὖρος θρησκευτικῶν πεποιθήσεων, μποροῦμε ἄφοβα νά κάνουμε τὴν ἐκτίμηση ὅτι στὴ χώρα μας, πού δέν ὑπάρχουν ἐπιστημονικῶς τεκμηριωμένα στοιχεῖα, τὰ ἀποτελέσματα θά εἶναι ἀκόμη πιό ἐντυπωσιακά.

Ἡ ἐνεργὸς θρησκευτικὴ ζωὴ καὶ ἡ ἀσθένεια

Ἡ ἐνεργὸς συμμετοχὴ τῶν ἀτόμων σέ διάφορες θρησκευτικὲς δραστηριότητες, ὅπως γιὰ παράδειγμα ἡ παρακολούθηση θρησκευτικῶν τελετῶν (λειτουργίας, κηρυγμάτων κλπ.) ἢ ἡ συμμετοχὴ σέ κοινωνικὲς δραστηριότητες, κυρίως φιλανθρωπικὲς, πάντα στὰ πλαίσια μιᾶς ὀργανωμένης θρησκευτικῆς κοινότητας, ἔχει ἀποδειχθεῖ σέ πολλές μελέτες ὅτι ἀλληλεπιδρᾷ θετικὰ μέ τὸ φαινόμενο τῆς νόσου. Παρακάτω παρατίθενται ἀναλυτικὰ στοιχεῖα ἐπιστημονικῶν ἐρευνῶν γιὰ συγκεκριμένα νοσήματα, τὰ ὁποῖα ἔχουν δη-

μοσιευθεί σε διεθνώς αναγνωρισμένα ιατρικά περιοδικά ή βιβλία.

Ένισχυση ανοσοποιητικού συστήματος: Σέ έρευ-
να πού άφορούσε σέ 1.718 ήλικιωμένα άτομα, διαπιστώ-
θηκε ότι όσοι παρακολουθοΰσαν θρησκευτική λειτουργία
τουλάχιστον μία φορά τήν έβδομάδα είχαν 30% λιγότερες
πιθανότητες νά έμφανίσουν λοιμώξεις, ένψ οι τιμές τών
βοηθητικών κυτάρων του άνοσοποιητικού συστήματος πα-
ρουσιάστηκαν αύξημένες.

Κατάθλιψη: Σέ σχετική μελέτη πού έχει δημοσιευθεί
καί αναφέρεται σέ 87 άτομα άνω τών 60 έτών, έχει δειχθεί
ότι, όσο πιο θρησκευόμενοι ήταν οι άσθενείς, τόσο πιο σύ-
ντομα άπαλλάσσονταν από τό πρόβλημα τής κατάθλιψης.

Άρτηριακή πίεση: Σέ έρευνα του 1998, διαπιστώθηκε
ότι τά άτομα πού παρακολουθοΰσαν τακτικά κάποια θρη-
σκευτική λειτουργία ή μελετοΰσαν τή Βίβλο καθημερινά,
είχαν σημαντικά μικρότερη άρτηριακή πίεση, σέ σχέση μέ
εκείνους πού άπειχαν από τίς συγκεκριμένες δραστηριότη-
τες. Έπίσης, άλλη έρευνα πού αναφερόταν στήν επίδραση
ποικίλων παραμέτρων τής θρησκευτικής ζωής, έδειξε ότι
ειδικά οι θρησκευόμενες γυναίκες διέθεταν χαμηλότερα
έπίπεδα άρτηριακής πίεσης, σέ σύγκριση μέ τόν ύπόλοιπο
πληθυσμό.

Άλκοολισμός: Σέ πολλές χώρες είναι συχνό τό φαι-
νόμενο ατόμων τά όποία ανήκουν σέ θρησκευτικές κοινό-
τητες, κυρίως Χριστιανικές, νά προσεύχονται μέ σκοπό τήν
άπαλλαγή ενός μέλους τής κοινότητας από συγκεκριμένη
νόσο ή έπιβλαβή συνήθεια. Σέ μελέτη πού άφορούσε στήν
επίδραση τής προσευχής από ύγιείς έθελοντές ύπέρ πα-
σχόντων άλκοολικών, διαπιστώθηκε ότι ή προσευχή τους
δέν άπέφερε άξιοπρόσεκτο κλινικό άποτέλεσμα. Άντίθετα,
ή προσευχή έκ μέρους τών ιδίων τών πασχόντων, είχε ως
άποτέλεσμα τή μικρή μείωση τής κατανάλωσης άλκοόλης
μετά από περίπου 3 μήνες.

Νοσηλεία στό νοσοκομείο: Σέ έξειδικευμένη μελέτη
πού έγινε τό 1999, άποδείχθηκε ότι τά άτομα πού έκκλη-
σιάζονταν τουλάχιστον μία φορά τήν έβδομάδα, είχαν λι-
γότερες εισαγωγές στό νοσοκομείο γιά όξείες καταστάσεις,
καθώς καί ότι σέ περίπτωση νοσηλείας τους ό αριθμός τών
ήμερών νοσηλείας ήταν σημαντικά μικρότερος, συγκριτι-
κά μέ άτομα όμοιας ήλικίας τά όποία δέν έκκλησιάζονταν.
Έπιπλέον, ή μελέτη έδειξε ότι τό κόστος φροντίδας ύγείας
τών ατόμων πού έκκλησιάζονται, είναι μικρότερο από τό
μέσο όρο του γενικού πληθυσμού.

Θνητότητα: Έχει δειχθεί σέ έξειδικευμένες έρευνες
στήν Άμερική ότι τά άτομα πού παρακολουθοΰσαν τακτικά
θρησκευτικές τελετές παρουσίαζαν χαμηλότερη θνητότητα,
σέ σύγκριση μέ τά άτομα πού δέν τό έπραταν. Πιστεύεται,
όμως, ότι στό γεγονός αυτό παίζουν ρόλο έπιπλέον καί διά-
φοροι άδιευκρίνιστοι ψυχολογικοί παράγοντες.

Ή θρησκευτικότητα τής μητέρας

Ή θρησκευτικότητα τών μητέρων φαίνεται ότι έπηρε-
άζει θετικά τήν ψυχοσωματική εξέλιξη τών παιδιών. Έχει
παρατηρηθεί σέ ειδικές μελέτες, ότι οι νέοι τών όποίων οι
μητέρες παρακολουθοΰσαν συχνά θρησκευτικές λειτουργί-
ες, ήταν γενικά εύχαριστημένοι από τήν ποιότητα τής ζωής
τους, συμμετείχαν ένεργά στίς δραστηριότητες τής οικογέν-
ειάς τους, επέλυναν ίκανοποιητικότερα προβλήματα πού
σχετίζονταν μέ τήν ύγεία καί είχαν μεγαλύτερη ύποστήριξη
άπό τούς φίλους τους, συγκριτικά μέ παιδιά μητέρων πού
δέν άσχολοΰνταν καθόλου μέ τή θρησκεία.

Ό ρόλος τής προσευχής

Σέ βιβλίο του Άμερικανού Λ. Ντόσει, πού έκδόθηκε τό
1993, περιγράφονται περισσότερα από 300 πειράματα μέ τή
χρήση προσευχής. Οι περισσότερες από τίς μισές μελέτες,
έδειξαν ότι ή προσευχή μετέβαλε, σέ στατιστικά σημαντικό
βαθμό, τά θεραπευτικά άποτελέσματα στους άσθενείς πού
έλέγχθηκαν.

Ό ρόλος τής πνευματικότητας

Ή εκτίμηση του ρόλου τής πνευματικότητας δίνει τή
δυνατότητα στο θεράποντα νά κατανοήσει σέ βάθος τόν
άσθενή καί τίς ανάγκες του. Ό θεράπων ιατρός μπορεί νά
χρησιμοποιήσει πολλές θεραπευτικές στρατηγικές βασιζό-
μενες στήν πνευματικότητα. Έπίσης, οι έρευνες δείχνουν
ότι ό βαθμός πνευματικότητας του γιατροΰ μπορεί νά έπη-
ρεάσει τό θεραπευτικό άποτέλεσμα.

Οι θρησκευτικές πεποιθήσεις τών γιατρών

Σέ πρόσφατη μελέτη φάνηκε ότι οι θρησκευτικές πε-
ποιθήσεις τών γιατρών δέν διαφέρουν αναλογικά από αυτές
του γενικού πληθυσμού. Έπίσης, στήν ίδια μελέτη δείχθη-
κε ότι όσο πιο θρησκευόμενος ήταν ό άρρωστος, τόσο πε-
ρισσότερο θά έπιθυμούσε νά γνωρίζει, νά μοιράζεται αλλά
καί νά συμμετέχει σέ θρησκευτικές δραστηριότητες μαζί μέ
τό γιατρό του.

Ή πνευματικότητα στήν καθημερινή ιατρική πράξη

Σύμφωνα μέ τήν άποψη πολλών συγγραφέων, ό θε-
ράπων ιατρός θά πρέπει νά προσδιορίζει από τήν αρχή τή
σχέση του άσθενή μέ τή θρησκεία, ένψ είναι προτιμότερο
νά τήν καταγράφει στό ιστορικό του. Τό γεγονός αυτό είναι
χρήσιμο νά γίνεται, ώστε νά άντληθεί τό μέγιστο δυνατό
όφελος από τήν πνευματικότητα του άσθενή καί τή σχέση
του μέ τή θρησκεία, άφου, όπως δείχθηκε νωρίτερα, ό ρό-
λος της έχει πολλά ευεργετικά στοιχεία γιά τή γενικότερη
πορεία τής ύγείας καί τής ανάρρωσης ενός ατόμου.

Συμπεράσματα

Οι έπιστήμονες πιστεύουν ότι ή θρησκεία καί ή πίστη
προάγουν τήν ύγεία καί βοηθοΰν στήν καταπολέμηση τής
νόσου, μέσω τής αύξημένης κοινωνικής ύποστήριξης, τής
βελτίωσης τής ικανότητας άντιμετώπισης τής νόσου, αλλά
καί τής ανάπτυξης θετικής εικόνας πού έχουν οι ίδιοι οι
άσθενείς γιά τόν έαυτό τους. Άκόμη, ή σχέση μέ τή θρη-
σκεία είναι πιθανό νά δρᾶ άνασταλτικά σέ συνήθειες πού
βλάπτουν τήν ύγεία, όπως είναι τό κάπνισμα καί ή χρήση
ναρκωτικών ουσιών. Σήμερα, άκόμη καί αν έπιχειρείται
άπό πολλούς ή ίσοπέδωση κάθε άξίας, οι θεράποντες για-
τροί θεωρείται ότι έχουν δικαίωμα ή καί ύποχρέωση νά άνα-
γνωρίσουν τόν δυνητικά θεραπευτικό ρόλο τής πνευματι-
κότητας καί τής θρησκευτικότητας στήν ύγεία τών άσθενών,
άλλά καί στή θεραπεία τών νόσων, δημιουργώντας ένα
είδος συμμαχίας μέ τίς έσωτερικές πεποιθήσεις τών ατόμων
πού πάσχουν.

Οι έρωτήσεις σχετικά μέ τίς μεταφυσικές άπόψεις τών
άσθενών, αλλά καί ό ρόλος πού διαδραματίζουν στή ζωή
τους, θά πρέπει πιθανότατα νά άποτελοΰν τμήμα του ιατρι-
κού ιστορικού, άσφαλώς μετά τή συγκατά-
θεσή τους, ένψ οι άπαντήσεις θά πρέπει νά
καταγράφονται μέ ακρίβεια καί νά χρησιμο-
ποιΰνται γιά τήν ψυχοσωματική τους ένι-
σχυση στον άγώνα πού δίνουν άπέναντι σέ
κάθε μικρή ή μεγάλη νόσο.

Ἡ Ἐκκλησία σὰς ἀπαντᾶ...

Εὐχαριστοῦμε τόν κ. Ἰωάννη ἀπό τήν Κίσαμο, ὁ ὁποῖος μας ἔθεσε ἓνα ἐρώτημα πού, ὅσο γνωρίζομε, ἀπασχολεῖ καί βασανίζει πολλούς Χριστιανούς μας. Μᾶς ἐρωτᾷ λοιπόν: «Ὅταν λέμε βασκανία, ἢ ὅπως κοινῶς λέγεται «μάτι», τί εἶναι, ποιοί βασκαίνονται καί πῶς ἀντιμετωπίζεται»;

Ἡ Ἐκκλησία μας δέχεται τήν βασκανία, δηλαδή τήν ἐπέμβαση τοῦ πονηροῦ πνεύματος, καί τήν θεωρεῖ ἔργο τοῦ διαβόλου. Σχετίζεται κυρίως μέ τόν φθόνο καί τήν ζήλεια. Βασκανία εἶναι ἡ μαύρη «χάρις» τοῦ διαβόλου, εἶναι ἡ μαύρη «χάρις» πού ἀποκτᾶ, διά τοῦ σώματος καί μάλιστα διά τῶν ὀφθαλμῶν. Αὐτοί πού βασκαίνουν εἶναι ἀρκετοί, αὐτοί πού βασκαίνονται εἶναι πάρα πολλοί. Αὐτοί πού βασκαίνουν ἔχουν δαιμόνιο ἐγκεφαλικά πού ἐκπέμπεται μέσω τῆς ὀράσεως, δηλ. ὅταν κοιτάζω, γι' αὐτό οἱ τυφλοί δέν βασκαίνονται, πρέπει κανεῖς νά βλέπει γιά νά βασκαθεῖ. Μέσω τῆς ὀράσεως λοιπόν αὐτοί πού βασκαίνουν ἐκπέμπουν κάποια ἐνέργεια σά μιά γραμμή εὐθεῖα πού μπαίνει μέσα στόν βασκανόμενο. Ἀρχίζει ἓνας πονοκέφαλος, μιά ζαλάδα, μιά ἀκηδία, μιά καταφρόνηση τῶν πάντων καί ὁ πονοκέφαλος αὐξάνει καί ὁ πυρετός αὐξάνει. Ἡ βασκανία λοιπόν εἶναι μεταβίβαση δαιμονίου μέ τό βλέμμα. Γι' αὐτό καί ἡ εὐχή κατά τῆς βασκανίας (πού διαβάζεται μόνο ἀπό Ἱερέα) λέει μεταξύ ἄλλων: «...ἀπόστησον πᾶσαν διαβολικήν ἐνέργειαν, πᾶσαν σατανικήν ἔφοδον καί πᾶσαν ἐπιβουλήν, περιέργειάν τε πονηράν καί βλάβην καί ὀφθαλμῶν βασκανίαν τῶν φθονερῶν ἀνθρώπων ἀπό τοῦ δούλου σου (ὄνομα) καί ἡ ὑπό ὠραιότητος ἢ ἀνδρείας ἢ εὐτυχίας ἢ ζήλου ἢ καί φθόνου βασκανίας συνέβη...». Βασκάνω λοιπόν καί βασκανία σημαίνει μεταβιβάζω τήν μαύρη «χάρις» τοῦ διαβόλου, πού τήν ἔχω, διά τῶν ὀφθαλμῶν μου στούς ὀφθαλμούς τοῦ ἄλλου.

Ὁ καθένας ἀπό ἐμᾶς μπορεῖ νά ματιάσει; Ὁχι. Ἄρα αὐτός πού μπορεῖ, τί ἔχει ἢ μᾶλλον τί τοῦ λείπει καί μεταδίδει ἀρνητική ἐνέργεια «διά τῆς ὀράσεως»; Οἱ πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας ἀποδίδουν τό μάτι σέ «δαιμόνιο». Αὐτός πού ματιάζει, κατά κανόνα ἀπέχει ἀπό τήν Ἐκκλησία καί τά Μυστήριά της. Δέν ἐξομολογεῖται, δέν κοινωνεῖ τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων, εἶναι ἀδιάφορος ἢ καί ἀρνητικός σέ σχέση μέ τήν Χριστια-

νική πίστη. Στό ἐρώτημα ποῖος μπορεῖ νά εἶναι θύμα βασκανίας ἀπαντᾶ ὁ Γέροντας Ἐφραίμ τά ἐξῆς: «... εἰσέρχεται τό δαιμόνιο στούς ὀφθαλμούς τοῦ ἄλλου ἐπειδή ἀκόμη εἶναι ἀνεξομολόγητος». Δηλ. ἡ ἀχίλλειος πτέρνα τῶν ἀνεξομολογητῶν εἶναι αὐτό, ἂν κανεῖς εἶναι τακτοποιημένος πνευματικά δέν ἔχει ἀχίλλειο πτέρνα. Μάλιστα, συνεχίζει ὁ Γέροντας Ἐφραίμ, συμβαίνει τό ἀντίθετο. «Εἰσέρχεται τό δαιμόνιο καί ἐπιστρέφει πάλι εἰς ὃν ἐξελήφθη, πολλαπλῶς ἐνισχυμένο». Βασκαίνονται συνεπῶς καί ἐπηρεάζονται, προσβάλλονται αὐτοί πού ἔχουν κάποιο σοβαρό πνευματικό πρόβλημα, καί ἂν τακτοποιηθοῦν πνευματικά, τότε ἀπαλλάσσονται ἀπό τήν πειρασμική ἐπιρροή αὐτή. Ὅταν κανεῖς εἶναι τακτοποιημένος πνευματικά, δηλ. μετέχει συνειδητά στά Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας, στό Μυστήριο τῆς Ἱερᾶς Ἐξομολογήσεως, κοινωνεῖ τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων, ἐκκλησιάζεται καί εἶναι συνειδητός πιστός, αὐτός δέν προσβάλλεται ἀπό κανένα παντελῶς δαιμόνιο. Μόνο σέ ἐπίπεδο λογισμῶν ἔχομε πολέμους. Ἀποχή καί ἀπομάκρυνση ἀπό τόν θεῖο δρόμο, ἀπό τόν Ἐκκλησιασμό, μόνο πόρτες ἀνοίγει στόν διάβολο μέ ὅτι μπορεῖ νά συνεπάγεται αὐτό. Μυστηριακή ζωή λοιπόν, Ἐξομολόγησις, Θεία Κοινωνία εἶναι τό ἀλεξιτήριον τῶν δαιμόνων. Ἄς μὴν ξεχνᾶμε ὅτι τό μεγαλύτερο ὄπλο κατά τοῦ διαβόλου εἶναι ὁ Σταυρός.

Στό ἐρώτημα ἂν μποροῦν νά «ξεματιάσουν» καί οἱ λαϊκοί, πράγμα πού συμβαίνει συχνά, ἢ ἀπάντησις εἶναι ὅτι αὐτό εἶναι λάθος καί δέν πρέπει νά γίνεται. Ὅποιος αἰσθάνεται ὅτι ἔχει προσβληθεῖ ἀπό τέτοια ἐπιρροή, «μάτι» ὅπως λέγεται, θά πρέπει νά καταφεύγει στήν Ἐκκλησία, στόν πνευματικό, νά τοῦ διαβάσει τήν εὐχή τῆς βασκανίας, νά γίνεται Παράκλησις στήν Παναγία, μιά προσευχή, ἓνα κομποσχοῖνι καί ὄχι νά ἀναζητᾶ τήν θεραπεία μέσα ἀπό ἄλλους τρόπους, ὅπως δυστυχῶς πολλές φορές συμβαίνει.

ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΑΣ (ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2008)

Έορτή Αγίου Οικουμενίου

Κατά την έορτή του Αγίου Οικουμενίου Έπισκόπου Τρίκκης (3 Μαΐου) εορτάζει και τό όμώνυμο παρεκκλήσιο, τό όποιο εύρίσκεται εις τόν προαύλιο χώρο τών Ίδρυμάτων τής Μητροπόλεως μας. Στόν Έσπερινό χοροστάτησε ό Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Άμφιλόχιος μέ τή συμμετοχή του Κλήρου τής περιοχής και ικανού άριθμού πιστών. Τό πρωί τελέστηκε πανηγυρική Θεία Λειτουργία.

Σύσκεψη Φορέων στό Άννουσάκειο

Τήν Παρασκευή 2 Μαΐου και κατόπιν προσκλήσεως του Προέδρου του Άννουσάκειου Ίδρύματος, Σεβα-

σιωτάτου Μητροπολίτου μας κ. Άμφιλοχίου, έγινε στό Ίδρυμα σύσκεψη στην όποία συμμετείχαν οι βουλευτές του Νομού, οι Δήμαρχοι που καλύπτονται από τά δύο Προγράμματα «Κατ' οίκον Βοήθειας» του Ίδρύματος σε Κίσαμο και Σέλινο, ως και τό Δ.Σ. του Ίδρύματος και συζητήθηκαν θέματα που άφορούν στην πορεία του Ίδρύματος, (παρόν και μέλλον).

Έορτή Αγίου Ροδωπιανού

Τόν άγιο Ίεροδιάκονο Ροδωπιανό έόρτασε τό χωριό Ροδωπού τήν κυριώνυμο ήμέρα τής έορτής 3 Μαΐου μετά Άρχιερατικής Θείας Λειτουργίας στό πρόσφατα ανακαινισμένο από τήν 28η Έφορεία Βυζαντινών Άρχαιοτήτων επ' όνόματί Του ναύδριο. Μία από τίς έκδοχές για τήν όνομασία του χωριού Ροδωπός -Ροδωπού- είναι, ότι οι έποικοι του χωριού μετά τήν Άραβοκρατία, επί Νικηφόρου Φωκά, καταγόταν από τόν τόπο καταγωγής του άγίου Ροδωπιανού για τούτο και τό χωριό όνομάστηκε Ροδωπού.

Έορτή Αγίας Ειρήνης Έγκαίνια Ένοριακού Κέντρου

Τήν Δευτέρα 5 Μαΐου, έορτή τής Αγίας Ειρήνης, έόρτασε και ή Καληδωνία Κισάμου τήν προστάτιδά της. Μετά τήν Άρχιερατική Θεία Λειτουργία ό Σεβ. Μητροπολίτης μας τέλεσε τά έγκαίνια του Ένοριακού Κέντρου Καληδωνίας. Η αίθουσα κατόπιν εισηγή-

σεως του ἄξιου Ἐφημερίου π. Νικολάου Βουτσαδάκη ὀνομάστηκε αἴθουσα «Μισαήλ Ἀποστολίδη», ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε γόνος τῆς Καληδωνίας, ἀδελφός τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Γωνιάς καί πρῶτος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν.

Ἑορτή Ἁγίου Θεράποντος

Τό Ἄννουσάκειο Θεραπευτήριον, Ἴδρυμα τῆς Μητροπόλεώς μας, ἐόρτασε τόν προστάτη του Ἅγιον Θεράποντα μετά Ἀρχιερατικοῦ Ἑσπερινοῦ καί Θείας Λειτουργίας τήν κυριώνυμο ἡμέρα. Μετά τόν Ἑσπερινό ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Ἀμφιλόχιος ἀφοῦ εὐχαρίστησε ὅλους ὅσους διαχρονικά προσφέρουν τήν διακονία τους στό Ἴδρυμα, ἐπώνυμους καί ἀνώνυμους, εὐχαρίστησε τόν καθηγητή τῆς Νευροχειρουργικῆς Κλινικῆς τοῦ Πανεπιστημιακοῦ Νοσοκομείου Ἴνσιμπουργκ, Dr. Moss, γιά τή δωρεά εἴκοσι (20) κρεβατιῶν κλινικῶν προδιαγραφῶν πρὸς τό Ἴδρυμα. Παράλληλα ὁ Σεβασμιώτατος ἀνακοίνωσε τήν ὀλοκλήρωση τοῦ 2ου ὀρόφου τοῦ Ἰδρυματος, ὁ ὁποῖος περιλαμβάνει δύο πτέρυγες (ἡ μία ἐξ' αὐτῶν ἀποτελεῖ δωρεά τοῦ Στρατηγοῦ Βενιζέλου Σκαλιδίη). Στόν ὄροφο αὐτό ἐκτός τῶν γραφείων διοικήσεως καί τίς κοινωνικές ὑπηρεσίες τοῦ Ἰδρυματος πού θά στεγα-

στοῦν, διαμορφώθηκαν καί δώδεκα (12) αὐτοτελῆ διαμερίσματα, τά ὁποῖα θά φιλοξενήσουν ἡλικιωμένα ἀνδρόγυνα.

Μαθητική Θεία Λειτουργία

Ἐν ὄψει τῆς δοκιμασίας τῶν ἐξετάσεων (προαγωγικῶν, ἀπολυτήριων καί εἰσαγωγικῶν) τελέστηκε στόν Μητροπολιτικό Ναό Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου τήν Κυριακή 18 Μαΐου νυκτερινή Θεία Λειτουργία στό τέλος τῆς ὁποίας ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας διάβασε εἰδική εὐχή γιά τούς διαγωνιζόμενους νέους καί νέες, τούς εὐχήθηκε καλή ἐπιτυχία καί εὐόδωση τῶν ἀγαθῶν στόχων καί προσδοκιῶν τους καί τούς μοίρασε στυλό καί εἰκονίτσες.

Ἀνακομιδή Ἱεροῦ Λειψάνου Ἁγίου Νικολάου

Μέ ἀφορμή τήν ἑορτή τῆς ἀνακομιδῆς τοῦ Ἱεροῦ Λειψάνου τοῦ Ἁγίου Νικολάου, 20 Μαΐου, ἡ Ἑνορία Ἁγίου Νικολάου Δραπανιά διοργάνωσε ἑορταστικό διήμερο. Στόν Ἑσπερινό τῆς ἑορτῆς χοροστάτησε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας, ὁ ὁποῖος ἐξέφρασε τήν χαρά του γιά τήν ὀλοκλήρωση τῶν ἐργασιῶν διαμόρφωσης τοῦ προαύλιου χώρου τοῦ Ναοῦ, ὡς καί γιά τήν

πρόοδο ανέγερσως τοῦ Ἐνοριακοῦ Κέντρου. Οἱ ἐργασίες ἔγιναν μέ τήν ἐπίβλεψη τῆς 28ης Ἐφορείας Βυζαντινῶν Ἀρχαιοτήτων καί τόν συντονισμό τοῦ ἀκούραστου Ἐφημερίου Δραπανιά, π. Ἀλεξάνδρου Φαντάκη, μετά τῶν ἐκλεκτῶν συνεργατῶν του, μελῶν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου.

Ἐκδηλώσεις γιά τήν μάχη τῆς Κρήτης

Ὁ μήνας Μάιος φέρνει στή σκέψη καί τήν προσευχή μας τίς ἡρωϊκές μορφές τῶν προγόνων, παπούδων καί γιαγιάδων τῆς Κρήτης πού τήν κρίσιμη περίοδο τῆς εἰσβολῆς τῶν γερμανικῶν στρατευμάτων στήν Κρήτη ὕψωσαν τό ἀνάστημά τους καί ἔστησαν τά σώματά τους τεῖχος καί ἀσπίδα ἐναντία στήν ὑποδούλωση καί τήν ταπείνωση. Ἡ Κρήτη στό σύνολό της γέμει ἀπό τίς ἡρωϊκές αὐτές μορφές καί τό τρίτο δεκαήμερο τοῦ Μαΐου ἀνάβει ἕνα κεράκι στήν μνήμη τους καί τιμᾷ τήν προσφορά καί τούς ἀγῶνες τους μέ ἐπιμνημόσυνες δεήσεις, δοξολογίες, ὁμιλίες καί ἐκδηλώσεις.

Ἑορτή Ὁσίου Ἰωάννου τοῦ Ρώσου

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας εὕρισκόμενος στήν Ἀθήνα γιά ὑπηρεσιακούς λόγους δέχθηκε πρόσκληση τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Χαλκίδος κ. Χρυσοστόμου γιά

συμμετοχή εἰς τήν πανήγυρη τοῦ Ὁσίου Ἰωάννου τοῦ Ρώσου, στό μεγάλο προσκύνημά του στό Προκόπιο Εὐβοίας. Μετά πολλῶν ἄλλων Ἀρχιερέων συμπροσευχήθηκε εἰς τόν Πανηγυρικό Ἑσπερινό τῆς ἑορτῆς, 26 Μαΐου, χοροστατοῦντος τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Κνωσοῦ κ. Εὐγενίου. Κατά τήν διάρκεια τοῦ Ἑσπερινοῦ, καθώς καί τίς ἡμέρες πρῖν καί μετά τήν ἑορτή τοῦ Ἁγίου, χιλιάδες προσκυνητῶν μέ εὐλάβεια καί κατάνυξη προσκύνησαν τό ἱερό σκῆνωμα τοῦ Ὁσίου Ἰωάννου τοῦ Ρώσου, τό Ὅποιο εὕρσκεται ἀκέραιο καί ἔχει μεταφερθεῖ ἀπό τήν Μικρά Ἀσία.

Μνήμη Βυζαντίου

Μέσα στό μήνα Μάιο, μέσα στό μήνα αὐτό πού τό ροδοφῶς ἀγκαλιάζει ὅλη τήν πλάση, ἡ μνήμη τῶν Πανελλήνων στρέφεται στήν Κωνσταντινούπολη, στή Βασιλεύουσα τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας, τήν κιβωτό τῆς χριστιανοσύνης, τό λίκνο τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς, πού πρῖν ἀπό πεντακόσια πενήντα περίπου χρόνια ἀλώθηκε ἀπό τούς Τούρκους. Ἡ Μητρόπολις μας σέ εἰδική τελετή ζωντάνεψε στή θύμηση καί τή μνήμη τά τραγικά γεγονότα τῆς ἄλωσης τῆς Πόλης. Τέλεσε τό μνημόσυνο τοῦ τελευταίου Αὐτοκράτορα τοῦ Βυζαντίου Κωνσταντίνου ΙΑ΄ τοῦ Παλαιολόγου καί τῶν συναγωνιστῶν του καί ἀκολούθησε μεστή ὁμιλία ἀπό τόν Λυκειάρχη καί φιλόλογο κ. Ἐμμανουήλ Μαλαθράκη μέ θέμα: «Ἡ Ἄλωση τῆς Πόλης. Τά πρό τῆς Ἄλωσης - Τά κατά τήν Ἄλωση-Κωνσταντίνος ΙΑ΄ Παλαιολόγος». Θρήνους ἀπήγγειλαν ἡ κ. Ἐλένη Γεωργακάκη καί ἡ κ. Ἀργυρώ Δελη-Βακάκη, φιλόλογοι, ἐνῶ τό τμήμα Βυζαντινῆς Μουσικῆς τοῦ Ὠδείου τῆς Μητροπόλεώς μας, ὑπό τήν διεύθυνση τοῦ κ. Γεωργίου Χαχλάκη, ἀπέδωσε Βυζαντινούς ὕμνους καί τραγούδια τῆς Πόλης. Τήν ἐκδήλωση παρουσίασε - συντόνισε ἡ κ. Ἰωάννα Μαραγκοῦδάκη, Θεολόγος. Ὅμως ἀκόμα καί ἂν ἔπεσε ἡ Πόλις, ὅπως σημείωσε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας στό χαιρετισμό του, τό Γένος τῶν Ρωμῶν δέν ἔμεινε ἀπαράκλητο. Σέ αὐτή τήν Πόλη τήν ἐπτάλοφη, τή Βασιλεύουσα, συνεχίζει ἐπί σειρᾷ αἰῶνων νά λάμπει καί νά φωτίζει ὁ πολιτικός

ἀστέρας τοῦ Γένους, τό Οἰκουμενικό μας Πατριαρχεῖο, τόπος μαρτυρίου καί μαρτυρίας. Γιατί.. «οὐκ ἔάλω ἢ βασιλεύουσα ψυχή τῶν Ἑλλήνων, οὐκ ἔάλω ἢ ρίζα, οὐκ ἔάλω τό φῶς». «Τό χτισμένο φῶς δέν ξεχτίζεται».

Συνέδριο Ἐκκλησιαστικῶν Ἐπιτρόπων

31 Μαΐου καί 6 Ἰουνίου, ἡμέρα Σάββατο, στήν αἴθουσα πολλαπλῶν χρήσεων τοῦ Φαλδάμειου Οἰκῆματος τῆς Μητροπόλεώς μας ἐγίνε συνάντηση τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἐπιτρόπων ἀνά Ἀρχιερατικές Περιφέρειες. Τό Ἐκκλησιαστικό Συμβούλιο κάθε Ἐνορίας συνοδευόταν καί ἀπό τόν Ἱερέα του. Στό Συνέδριο μίλησε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας μέ θέμα: «Ἡ διακονία τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβούλου. Σχέσεις-ὑποχρεώσεις, εὐθύνες καί δικαιώματα». Στήν ὁμιλία του ὁ Σεβασμιώτατος ἔκανε διάκριση σχέσεων τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Συμβουλίων μέ τήν Μητρόπολη καί μέ τόν Αἶδσο. Πρόεδρο τοῦ Συμβουλίου. Τόνισε τά ἐπιμέρους καθήκοντα τοῦ Συμβουλίου, ὁμίλησε γιά τή σύνθεση καί τίς ἀρμοδιότητές του καί ἔδωσε ὁδηγίες καί συμβουλές γιά τήν εὐρυθμῆ λειτουργία τους. Ἀναφερόμενος πρός τούς συνέδρους εἶπε χαρακτηριστικά: «... Δέν πρέπει νά λησμονήσετε ὅτι δέν δι-ορισθήκατε ἀπλῶς καί μόνον γιά νά εἰσπράττετε ἢ γιά νά καταμετρεῖτε τά χρήματα. Βασική ἀποστολή σας εἶναι ἡ ἐξασφάλιση τῶν ἀναγκαίων προϋποθέσεων γιά τήν καλή καί ἀποδοτική λειτουργία τῆς Ἐνορίας σας ὡς κέντρο τῆς Θείας Λατρείας καί τῆς κοινωνικῆς προσφορᾶς στούς ἀνθρώπους της. Ἐπομένως ἡ Ἐνορία εἶναι κυρίως κέντρο πνευματικῆς, λατρευτικῆς, ἱεραποστολικῆς καί κοινωνικῆς ζωῆς καί προσφορᾶς. Εἶναι ἐπίσης κέντρο διοικήσεως καί διδασχῆς...». Καί στίς δύο συναντήσεις τῆς εἰσηγήσεως ἀκολούθησε γόνιμος διάλογος- συζήτηση, ἐνῶ τό συνέδριο ἔκλεισε μέ γεῦμα στά Οἰκοτροφεία τῆς Μητροπόλεώς μας.

Ἐγκαίνια Ἐνοριακοῦ Κέντρου

Τό ἑσπέρας τῆς Κυριακῆς 1ης Ἰουνίου ἡ Ἐνορία Κάμπου Ἰναχωρίου ἐγκαίνιασε τό Ἐνοριακό της Κέντρο **ΧΡΙΣΤΟΣ & ΚΟΣΜΟΣ..... 90**

ντρο. Μετά τόν Ἑσπερινό πού τελέστηκε στόν παρακείμενο Ἱ. Ν. Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου καί στόν ὁποῖο χοροστάτησε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας, ἀκολούθησαν τά ἐγκαίνια τοῦ Κέντρου παρουσία τῶν ἀρχῶν τῆς Κεντρικῆς Ἐξουσίας, τῆς Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως καί πλήθους κόσμου. Ὅπως σημείωσε στόν χαιρετισμό του ὁ ἄξιος καί δραστήριος Ἐφημέριος π. Νικόλαος Κλωστράκης, τό ἔργο ὑλοποιήθηκε χάρι σέ δωρεές καί προσφορές φίλων ἀλλά καί κατοίκων τῆς Ἐνορίας, οἱ ὁποῖοι μέ τήν προσφορά τῆς ἀγάπης τους συνέβαλαν στήν πραγματοποίηση ἑνός ὀνείρου πολλῶν ἐτῶν.

Διεθνές Οἰκολογικό Συνέδριο

Ἀπό τίς 2 ἕως καί τίς 6 Ἰουνίου ἡ Ὁρθόδοξη Ἀκαδημία Κρήτης σέ συνεργασία μέ ἄλλους φορεῖς διοργάνωσε στούς χώρους τῆς διεθνῆς Οἰκολογικό Συνέδριο μέ θέμα: «Οἰκολογική Θεολογία καί Περιβαλλοντική Ἠθική». Κατόπιν παρακλήσεως τοῦ Δ.Σ. τῆς Ἀκαδημίας, τό συνέδριο ἐτέθη ὑπό τήν αἰγίδα τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ μας Πατριάρχου κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ, ὁ ὁποῖος ἀπέστειλε σχετικό μήνυμα καί ἐξεπροσωπήθη ὑπό τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας κ. Ἀμφιλοχίου.

Στό συνέδριο συμμετείχαν ἑκατόν ἑξή (106) ἐπιστήμονες ἀπό εἴκοσι ἑξή (26) χώρες. Τό ἀπόγευμα τῆς Τρίτης, 3 Ἰουνίου, ἔλαβε χώρα πανηγυρική συνεδρία μέ τήν συμμετοχή ὄλων τῶν συνέδρων, τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου κ. Ἀνθίμου (τακτικοῦ μέλους τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τῆς ΟΑΚ ἐκ μέρους τῆς Ἱερᾶς ἐπαρχιακῆς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης) καί Κυδωνίας καί Ἀποκορώνου κ. Δαμασκηνοῦ (ἀναπληρωματικοῦ μέλους της), ἐκπροσώπων τῆς Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως καθώς καί ἄλλων φορέων. Στήν συνέχεια ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου κ. Ἀνθίμος, τέλεσε τά ἐγκαίνια τοῦ Μουσείου Κρητικῶν Βοτάνων, τό ὁποῖο στεγάζεται σέ ἀνακαινισμένο καί κατάλληλα διαμορφωμένο κτήριο τῆς Ἀκαδημίας. Στό Μουσείο φυλάσσεται ἡ Συλλογή ἐννέα χιλιάδων (9.000) περίπου εἰδῶν Κρητικῶν Βοτάνων, τήν ὁποία καί προσέφερε στό Ἴδρυμα ὁ

Γάλλος Καθηγητής τής Βοτανικής κ. Jacques Zaffran. Μεταξύ τών άλλων οί συνέδροι επισκέφθηκαν, ξεναγήθηκαν καί φιλοξενήθηκαν στήν Ίερά Πατριαρχική Μονή Χρυσοπηγής καί τό συνέδριο ἔληξε μέ ειδική τελετή στό χώρο μεταξύ τής Ἀκαδημίας καί τής ἀκτής, ὅπου οί συνέδροι φύτευσαν τρία δέντρα (συκιές). Ἀναγνώσθηκε μάλιστα καί σχολιάστηκε ἐρμηνευτικά ἡ περικοπή «τῆς ἀκάρπου συκῆς» (Ματθ. 21, 18-22) πρὸς ὑπόμνηση τοῦ κινδύνου τῆς ἀκαρπίας σέ σχέση καί μέ τήν εὐθύνη γιά τήν προστασία τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος.

12 Ἰουνίου στήν Ίερά Γυναικεία Κοινοβιακή Μονή Παρθενῶνος Κισάμου ἡ τελετή τῆς μεγαλοσχημίας τῆς Ἡγουμένης τῆς Μονῆς, Μαρκέλλας Μοναχῆς. Ἡγούμενοι καί γυναικεῖες μοναστικές ἀδελφότητες ἔψαλαν καί συμπροσευχήθηκαν. Στόν σύντομο χαιρετισμό του ὁ Ἐπίσκοπός μας, ἀφοῦ εὐχαρίστησε ὅλους τοὺς συμπροσευχόμενους πατέρες, μοναχές καί λαϊκοὺς, ὡς ἐπίσης καί τόν Γέροντα τῆς Μονῆς π. Ἀντίπα, εὐχήθηκε ἡ πνευματική αὐτή χαρά τῆς Μονῆς νά γίνῃ ἀπαρχή γιά νέους εὐλογημένους πνευματικούς ἀγῶνες, γόνιμους καί καρποφόρους.

Ἑορτή Ἁγίου Θεοδώρου

Ἑορτή προφήτου Ἐλισσαίου

Τήν Κυριακή 8 Ἰουνίου στό Σελινιώτικο γύρο τοῦ Ὀμαλοῦ καί στόν ὁμώνυμο Ναό τοῦ Ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Στρατηλάτου τελέστηκε Ἀρχιερατική Θεία Λειτουργία μέ τήν εὐκαιρία τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς μνήμης τοῦ Ἁγίου Θεοδώρου, προστάτη τών βοσκῶν τοῦ Ὀμαλοῦ, οί ὁποῖοι στό τέλος τῆς Θείας Λειτουργίας προσέφεραν πλούσια φιλοξενία στοὺς πολυπληθεῖς προσκυνητές.

Τό Δρομόνερο ἐόρτασε τό Σάββατο 14 Ἰουνίου τόν προστάτη του προφήτη Ἐλισσαῖο. Μετά τήν Ἀρχιερατική Θεία Λειτουργία ἀκολούθησε ἐπιμνημόσυνη δέηση, ὁμιλία καί κατάθεση στεφάνων στό Ἡρώον πού εὑρίσκεται στόν προαύλιο χώρο τοῦ Ναοῦ γιά τοὺς πεσόντες κατά τήν μάχη τοῦ Δρομόνερου, τήν 14ῃ Ἰουνίου 1896. Τίς ἐκδηλώσεις συνδιοργάνωσαν ὁ Δήμος Κολυμβαρίου μέ τόν Δήμο Βουκολιῶν.

Μεγαλοσχημία Μοναχῆς

Κατά τήν διάρκεια τῆς Θείας Λειτουργίας, τήν ὁποία τέλεσε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας, ἔγινε τήν Πέμπτη

Θυρανοίξια Ἱεροῦ Ναοῦ.

Τήν παραμονή τῆς Πεντηκοστῆς, Σάββατο 14 Ἰου-
ΧΡΙΣΤΟΣ & ΚΟΣΜΟΣ..... 91

Μητρ. Κυδωνίας καί Ἀποκορώνου κ. Δαμασκηνοῦ καί τοῦ Ἡγουμένου τῆς Ἱερᾶς Πατριαρχικῆς καί Σταυροπηγιακῆς Μονῆς Ἁγίας Τριάδος Τζαγκαρόλων, ἔλαβε μέρος εἰς τὴν πανηγυρὴ τῆς Μονῆς. Τοῦ Ἀρχιερατικοῦ συλλεΐτουργοῦ ἀκολούθησε λιτανεΐα γύρω ἀπὸ τὸ Καθολικὸ τῆς Μονῆς καί πλούσιο γεῦμα πρὸς τοὺς πολυπληθεῖς προσκυνητῆς. Μετὰ τὴν εὐγενικὴν προσλαλίαν τοῦ Καθηγουμένου Ἀρχ. π. Ἀμφιλοχίου στὴν Τράπεζα τῆς Μονῆς, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας ἐξέφρασε τὴν χαρὰν, τὴν συγκίνηση καὶ τὴν εὐχαριστίαν του γιὰ τὴν εὐγενικὴν πρόσκληση, ἐνῶ ὁ οἰκεῖος Ἐπίσκοπος ἔκλεισε τὸν ἑορτασμὸ ἀντιφωνώντας.

Ἑορτὴ Ἁγίου Πνεύματος

νίου, καὶ πρὶν ψαλλεῖ ὁ πανηγυρικός ἐσπερινός τῆς ἑορτῆς, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας τέλεσε τὰ θυρανοΐξια στὸν πρόσφατα ἀνακαινισμένο -ὑπὸ τὴν καθοδήγηση τῆς 28ης Ἐφορείας Βυζαντινῶν Ἀρχαιοτήτων - ἱστορικὸ Ἱερό Ναὸ Ἁγίας Τριάδας Βλάτους, κτίσμα τοῦ 17ου αἰῶνα. Ὅπως δὲ τόνισε καὶ στὴν προσφώνησή του ὁ Ἐφημέριος τῆς Ἐνορίας ἱερομόναχος Εἰρηναῖος: «*Ἡ παρουσία σας ἐδῶ, Σεβασμιώτατε, ἰδιαίτερα τὴ σημερινὴ ἡμέρα, ὀριοθετεῖ καὶ νοηματοδοτεῖ μιὰ περίοδο νέας ζωῆς καὶ καινῆς κτίσεως γιὰ τὸν ἱστορικὸ αὐτὸν χώρο. Γίνεται πηγὴ ἁγιασμοῦ καὶ εὐλογίας παραδίδοντας καὶ πάλι στὴν κοινὴ λατρευτικὴ χρῆση τὸν πρῶτο ναὸ τῆς Ἐνορίας τοῦ Βλάτους, τὸν ναὸ τῆς Ἁγ. Τριάδος, ὕστερα ἀπὸ τὴν ὀλιγόμηνη ἀλλὰ οὐσιαστικὴ ἐπέμβαση ποῦ ὑπέστη..... Τὸ νέον αἰσθανόμεθα ὅτι εἶναι ἤδη παλαιόν, τὸ ἀρχαῖον κάλλος ἀποκαθαιρόμενον λαμπρύνει διὰ τῆς ἀποκαλύψεως καὶ τῆς παρουσίας του καὶ τέρπει τὴν αἰσθήσειν διὰ τῆς αἴγλης του.... Μέσα εἰς τὸ παλαιόν αἰσθανόμεθα ἐγκαινισμένοι καὶ ἐντὸς τοῦ παρωχημένου βιοῦμεν τὸ μεγαλεῖον τῆς νεότητος καὶ τῆς ἱστορικότητός μας....*».

Ἑορτὴ τῆς Πεντηκοστῆς

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας προσκεκλημένος τοῦ Σεβ.

Στὴς Στροβλές καὶ σὲ ἓνα ἰδιαίτερα προικισμένο φυσικὸ τοπίο γεμάτο ἀπὸ καστανιές καὶ πλατάνια βρῖσκεται τὸ ἐξωκλήσι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὸ ὁποῖο κατακλύζεται κατὰ τὴν ἡμέρα τοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ ἀπὸ πλῆθος προσκυνητῶν. Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας τέλεσε τὴν Θεΐα Λειτουργίαν, μετὰ τὸ τέλος τῆς ὁποίας οἱ κάτοικοι τοῦ χωριοῦ προσέφεραν πλούσια παραδοσιακὴ φιλοξενία κάτω ἀπὸ τὴν δροσιτικὴν σκιά τῶν δέντρων καὶ τοὺς ἤχους τῆς Κρητικῆς μουσικῆς.

Ἐκδήλωση Κατηχητικοῦ

Τὴν Τετάρτη 25 Ἰουνίου τὸ Κατηχητικὸ σχολεῖο τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ Ἁγίου Σπυριδῶνος διοργάνωσε καταληκτικὰ ἐορταστικὴ ἐκδήλωση στὴν ὁποία τὰ παιδιά μὲ τραγούδια, θεατρικὴ παράσταση καὶ ποιήματα ἐξέφρασαν τὴν χαρὰ τους γιὰ τὴν συμμετοχὴ τους στὸ Κατηχητικὸ τῆς Ἐνορίας. Ὑποσχέθηκαν ὅτι μετὰ τὴν καλοκαιρινὴ ξεκούραση θὰ συναντηθοῦν καὶ πάλι στὴν αὐλὴ τοῦ Ἁγίου Σπυριδῶνος. Ἡ ἐκδήλωση ἔκλεισε μὲ ἀναμνηστικὰ πού μοιράστηκαν σὲ ὅλα τὰ παιδιά.

Ἐκδήλωση Ὠδείου

Στὸν ὑπαίθριο πολυχῶρο τῆς Μητροπόλεως «Ἐνόρασις» οἱ μαθητὲς τῆς Σχολῆς Παραδοσιακῆς Μουσικῆς καὶ τοῦ τμήματος Παραδοσιακῶν ὀργάνων, τοῦ Ὠδείου τῆς Μητροπόλεώς μας παρουσίασαν κισαμίτικους σκοπούς μὲ βιολί καὶ λαοῦτο. Ὁ ποιητὴς, λογοτέχνης καὶ πρόεδρος τοῦ Συλλόγου Προβολῆς Κισάμου «Ἡ Γραμποῦσα», κ. Ἀθανάσιος Δεικτάκης, ἔκανε σύντομη ἱστορικὴ ἀναφορὰ στὰ κισαμίτικα συρτά. Ὅπως ἀναφέρθηκε, «ἡ παράδοση εἶναι ὄπλο ἀντίστασης στὴν πολιτισμικὴ ἰσόπεδωση τῶν καιρῶν μας, σύνδεσμος πνευματικὸς στὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον».

Ἐορτὴ Ἁγίων Πέτρου καὶ Παύλου

Κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ μας Πατριαρχείου τὸ ἔτος 2008 εἶναι ἔτος ἀφιερωμένο στὸν Ἀπόστολο τῶν Ἐθνῶν Παῦλο. Πανορθόδοξες λατρευτικὲς καὶ λειτουργικὲς συνάξεις, συνέδρια, καὶ πολλὲς ἐκδηλώσεις λαμβάνουν χώρα καθ' ὅλη τὴν διάρκειά τοῦ ἔτους μὲ πρωτοβουλία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Ναοὶ καὶ ἐξωκκλήσια τῆς Μητροπόλεώς μας ἐόρτασαν τὴν ἐορτὴ τῶν Πρωτοκορυφαίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου. Ἡ Ἐνορία Ροδωποῦ, στὴν ὁποία ἀνήκει ὁ Ναὸς τοῦ Ἁγίου Παύλου στὴν ἔρημο τοῦ Γκιῶνα, κτηριακὸ συγκρότημα τοῦ 11ου αἰῶνα, ἐξέδωσε, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ ἔτους Ἀποστόλου Παύλου, εἰδικὸ φυλλάδιο μὲ τὴν ἱστορία τοῦ μοναστηριακοῦ αὐτοῦ συγκροτήματος, καὶ ἐόρτασε πανηγυρικὰ τὴ μνήμη τοῦ

Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν.

Σύναξις Ἁγίων Δώδεκα Ἀποστόλων

Ἡ ὄμορφη καὶ ἱστορικὴ Γραμβοῦσα, τὸ νησί τῶν θρύλων καὶ τῶν ὕμνων, ἐόρτασε τὴν σύναξη τῶν Ἁγίων Δώδεκα Ἀποστόλων. Πλήθος προσκυνητῶν συνέρρευσαν στὸν Ἑσπερινό, στὸν ὁποῖο χοροστάτησε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Ἀμφιλόχιος.

Ἐκδήλωση Συνδέσμου

«Φίλοι τοῦ Ἄννουσάκειου Ἰδρύματος»

Ὁ προσφάτως συσταθεὶς καὶ νομικὰ ἐπικυρωθεὶς Σύνδεσμος «Φίλοι τοῦ Ἄννουσάκειου Ἰδρύματος», ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖται ἀπὸ ἐθελοντὲς καὶ ἐθελόντριες, φίλους τοῦ Ἰδρύματος, διοργάνωσε στὸν ὑπαίθριο πολυχῶρο τῆς Μητροπόλεώς μας «Ἐνόρασις», τὴν Δευτέρα 30 Ἰουνίου, ἐκδήλωση γιὰ τοὺς ἀνθρώπους τῆς τρίτης ἡλικίας μὲ θέμα «Συμπόρευση καὶ Ἀλληλεγγύη τῶν γενεῶν». Μαθητὲς Δημοτικῶν, Γυμνασίων καὶ Λυκείων τῆς περιοχῆς μὲ θεατρικὰ δρώμενα, κείμενα καὶ ἀναφορὲς στὴν τρίτη ἡλικία, καθὼς καὶ τρόφιοι τοῦ Ἰδρύματος ζωντανεύοντας τίς ἀναμνήσεις τους, μᾶς βοήθησαν νὰ κατανοήσουμε τὴ σημασία ἀλλὰ καὶ τὴν ἀνάγκη νὰ εἴμαστε κοντὰ τους.

ΔΩΡΕΕΣ

ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΑΣ

Κυριάκος Βουρδουμπάκης εις μνήμην Στυλιανῆς Παπουτσάκη	50€
Ἰωάννης Βουρδουμπάκης εις μνήμην Στυλιανῆς Παπουτσάκη	50€
Ἰωάννης Σταματάκης εις μνήμην Στυλιανῆς Παπουτσάκη	50€
Ἄντωνιος & Εὐτυχία Βουρδουμπάκη εις μνήμην Στυλιανῆς Παπουτσάκη	50€
Μαρία Νικολακάκη	100€
Ἰωάννης Κακαουνάκης εις μνήμην πατρός του Ἡλίου Κακαουνάκη	200€
Ἀνώνυμος	100€
Ἐλευθερία Λουπασάκη εις μνήμην συζύγου της Ἰωάννου	100€
Ἰορδάνης Κεσόπουλος εις μνήμην Παναγιώτη Ἀναστασάκη	200€
Ἀργυρώ Κοτσιφάκη εις μνήμην μητρός της Ἐρωφίλης Μπαχουντάκη	20€
Ἐνορία Καντάνου	300€
Ἐνορία Δραπανιά	300€
Ἰ.Ν. Ἀγ. Θεοδώρων (Σελινιώτικος Γῦρος)	200€
Ἐμμανουήλ Ἀναστασάκης εις μνήμην πατρός του Παναγιώτου	500€
Γεώργιος Παρμενίδης εις μνήμην Παναγιώτου Ἀναστασάκη	50€
Γομπάκης Στυλιανός εις μνήμην Μαρίας Γομπάκη	300€
Ἰωάννης Στεφανουδάκης εις μνήμην υἱοῦ του Δημητρίου	4.000€
Στεφανία Μαλακάκη εις μνήμην συζύγου της Ἐμμανουήλ	60€
Μαραγκουδάκη Αἰκατερίνη	200€
Παρθενόπη Καμπουράκη εις μνήμην Κωνσταντίνου, Δεσποίνης καί Ἀντωνίου	60€
Αἶδεσ. Στυλιανός Θεοδωρογλάκης	100€
Κουλιεντάκης Ἐμμανουήλ	100€
Ἐνορία Σκουτελῶνος	100€
Ἀνώνυμος	500€
Πατεράκης Ἰωάννης	1500€
Καστρινάκη Μαρία	1000€
Παπαϊωάννου Δημήτριος	400€

“Ὁ ἐλεῶν πτωχόν Θεῷ δανεῖζει” (Παρ. 19,7)

τὴν ἡμέρα πού θά λυπηθεῖς γιά κάποιον ἄνθρωπο, ὁ ὁποῖος ἀσθενεῖ ψυχικά ἢ σωματικά, ἐκείνη τὴν ἡμέρα θεώρησε τόν ἑαυτό σου μάρτυρα, καί ὅτι ἔπαθες γιά τόν Χριστό, καί ἀξιώθηκες τὴν ὁμολογία Του. Καθότι καί ὁ Χριστός γιά τούς ἁμαρτωλούς πέθανε καί ὄχι γιά τούς δίκαιους. Σκέψου πόσο μεγάλη εἶναι αὐτή ἡ ἀρετή, σὲ ἀλήθεια μεγάλη ἀρετή εἶναι νά λυπᾶται κάποιος γιά τούς κακοῦς, καί νά εὐεργετῆ τούς ἁμαρτωλούς περισσότερο παρά τούς δίκαιους, αὐτό ὁ ἀπόστολος Παῦλος τό ἀναφέρει ὡς ἄξιο θαυμασμοῦ, ἐάν σέ ὅλα σου τά ἔργα μπορέσεις νά ἔχεις τὴν συνείδησή σου καθαρή, μὴν φροντίσεις νά ἐκτελέσεις ἄλλη ἀρετή. Σέ ὅλα σου τά ἔργα ἄς προηγηθεῖ ἡ σωφροσύνη τοῦ σώματός σου καί ἡ καθαρότητα τῆς συνείδησής σου, διότι χωρίς αὐτά τά δύο κάθε ἄλλη ἀρετή θεωρεῖται μάταιη γιά τόν Θεό. Νά γνωρίζεις ὅτι κάθε ἔργο πού κάνεις χωρίς σκέψη καί ἐξέταση ὑπάρχει μάταιο, καθὼς ὁ Θεός ὑπολογίζει τὴν ἀρετή μέ τὴν διάκριση καί ὄχι μέ τὴν ἀδιάκριτη ἐνέργεια.

ΑΓ. ΙΣΑΑΚ ΣΥΡΟΥ
ΑΣΚΗΤΙΚΑ

ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚΔΡΟΜΗ ΣΤΗΝ «ΜΕΓΑΛΗ ΕΛΛΑΔΑ» ΚΑΛΑΒΡΙΑ - ΣΙΚΕΛΙΑ

**Ἡ Μητρόπολις μας διοργανώνει Προσκυνηματική Ἐκδρομή
στήν Καλαβρία - Σικελία ἀπό 18 ἕως 26 Αὐγούστου 2008,
σύμφωνα μέ τό παρακάτω Πρόγραμμα:**

Ἄρχηγός - Συνοδός: Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κισάμου & Σελίνου κ.κ. Ἀμφιλόχιος

Πειραιᾶς - Πάτρα - Μπάρι ἢ Μπρίντεζι. Στήν διαδρομή γιά Πάτρα προσκύνημα στόν Ὅσιο Πατάπιο (Λουτράκι), τό Μέγα Σπήλαιο καί τήν Ἁγία Λαύρα, στά Καλάβρυτα, ὡς καί τόν Ἅγιο Ἄνδρέα, πολιοῦχο τῆς Πάτρας.

Πρίντεζι - Τάραντα - Ρέτζιο. Ἐπίσκεψη στήν πόλη τοῦ Τάραντα πού ἰδρύθηκε τό 708 π.χ. ἀπό τοὺς Σπαρτιάτες καί τό ἱστορικό του κέντρο, ἀναχώρηση καί μετάβαση στό Μεταπόντιο ὅπου δίδαξε ὁ Πυθαγόρας, συνεχίζοντας μία πανοραμική διαδρομή κατά μήκος τῶν ἀκτῶν τῆς Καλαβρίας, κατάληξη στό Ρέτζιο.

Ρέτζιο - Αἴτνα - Συρακοῦσες. Περιήγηση στό Ρέτζιο, ἐπίσκεψη στό ἀρχαιολογικό μουσεῖο τῆς Μεγάλης Ἑλλάδας, ὅπου φυλάσσονται εὐρήματα ἀνασκαφῶν τῆς Κάτω Ἰταλίας. Μέσω φέρυμπωι πέρασμα στήν Σικελία. Μετάβαση στήν κοσμοπολίτικη Ταορμίνα μέ τά γραφικά δρομάκια της καί τήν πανοραμική θέα πρὸς τό Ἴονιο. Ἀνάβαση στους πρώτους κρατῆρες (2.200 ὕψος) τοῦ μεγαλύτερου ἐνεργοῦ ὕφαιστείου τῆς Εὐρώπης «Αἴτνα». Ἄφιξη στήν ξακουστή πόλη τῶν Συρακουσῶν.

Συρακοῦσες - Ἀκράγαντας. Ξεναγήση στίς Συρακοῦσες, ἐπίσκεψη στό ἀρχαιολογικό χῶρο τῶν λατομείων, ἐπίσκεψη στήν νῆσο Ὀρτυγία καί ἀναχώρηση γιά Ἀκράγαντα. Στήν κοιλάδα τῶν ναῶν βλέπομε τά ἐρείπια τῶν ναῶν τῆς Λακινίας ἼΗρας, τῶν Διόσκουρων, τοῦ Ἡρακλῆ, κ.ἄ.

Ἀκράγαντας - Παλέρμο. Ἄφιξη στό Παλέρμο (πρωτεύουσα τῆς Σικελίας), μέσω τοῦ ξακουστοῦ καί μαγευτικοῦ Σελινούντα. Ἐπίσκεψη στό Μονρεάλε ὅπου ὑπάρχουν τά μεγαλύτερα σέ ἔκταση Βυζαντινά μωσαϊκά στόν κόσμο. Ἄφιξη στό Παλέρμο.

Παλέρμο-Μεσσήνα - Ρέτζιο. Περιήγηση στό Παλέρμο, ἀναχώρηση γιά τήν Μεσσήνα μέ στάση στήν γραφική πόλη Κεφαλοῦ. Περιήγηση στήν Μεσσήνα, πέρασμα μέ φέρυμπωι στήν

Ν. Ἰταλία, μέσω τῶν στενῶν τῆς Σκύλας καί τῆς Χάρυβδος.

Ρέτζιο - Σινιέρνο. Ἐπίσκεψη στήν πόλη Μπόβα-Μαρίνα ὅπου λειτουργεῖ Ἴνστιτοῦτο Ἑλληνόφωνων Σπουδῶν, συνάντηση μέ ἐκπροσώπους τοῦ Ἴνστιτοῦτου, συζήτηση-ἐνημέρωση. Πιθανή ἐπίσκεψη σέ ὄρεινά Ἑλληνόφωνα χωριά γιά νά ἀπολαύσουμε τά τραγούδια καί τήν κουζίνα τῶν Ἑλληνοφῶνων.

Σινιέρνο - Πρίντεζι. Ἐπίσκεψη στήν Ἱ. Μονή τοῦ Ὁσίου Ἰωάννου τοῦ Θεριστῆ (11ος αἰ.), ἀναχώρηση γιά Πρίντεζι.

Πρίντεζι - Πάτρα - Ἀθήνα. Ἄφιξη στήν Πάτρα καί ἀναχώρηση γιά Αἴγιο, προσκύνημα στόν Ἱ. Ναό Παναγίας Τρυπητῆς. Ἀναχώρηση γιά Ἀθήνα.

**Πληροφορίες-Προγράμματα-Ἐγγραφές: Βιβλιοπωλεῖο Ἱ.Μ.Κισάμου καί Σελίνου
Τηλ. 28220-22128, 22018 (ἔσωτ.5)
(ἐργάσιμες ἡμέρες-ὥρες)**

Ἐπεύθυνος κ. Μποτωνάκης Ἐρμανουήλ

